

Kétféle okulárén

A nemzeti-parasztpárt erdélyi hivatalosa, egyébként Vaida Sándor többszörös volt miniszterelnök szócsöve, a clujai „Patria“ feltűnő helyen és nagy terjedelemben ismerteti a „Budapesti Hírlap“ egyik cikkét, amelyben Vaida nyilatkozik csapongó érdekességű mondatokat a demokráciáról, a román—magyar együttműködés akadályairól és kilátásairól, a fegyverkezési verseny káros nemzetgazdasági következményeiről, valamint arról, hogy miért szükséges, hogy minden egyes romániai kisebbségi állampolgár beszélni tudjon az állam nyelvén. Tizenötöstendő elégséges idő ahhoz — mondja Vaida-Voevod — hogy valaki, saját érdekeinek megfelelőleg, elsajátítsa az állam nyelvét, mert „az államnyelv ismeretében rejlik a kisebbségi nép legfőbb ereje“. Az egész nyilatkozatot — legalább is, ahogyan azt a „Patria“ idézi — a demokrácia felvilágosultságának liberális szelleme lengi át, mintha nem is ugyanazon államférfiu nyilatkozata volna, aki alig négy héttel ezelőtt itt, Aradon jelentette ki sokatmondólag, hogy tulságosan is enyhének és tágaknak tartja a nemzetvédelmi törvény egyes rendelkezéseit. Értse, aki akarja s úgy, ahogy tetszik.

Kétségtől igaz, hogy az államnyelv ismerete nagy erőt jelent bármelyik népkisebbség számára s mindazok, akik még emlékeznek Vaida Sándor viharos magyar szónoklataira a magyar képviselőházban — melyekben ugyanazokért a kisebbségi jogelvekért szállott sikra, amiket később a kormányai annál kevésbé tettek magukévá — csak helyeselhetik az egykori kormányelnök, a régi népkisebbségi debatteur állításait. Am arról hiába szerettünk volna akár tizenöt esztendő leforgása alatt is magyarázatokat hallani, hogy miért látja a népkisebbségi kérdést másként Vaida, a többségi államférfiu, mint az egykori kisebbségi politikus? Miért mutat másként vastag szemüvege a kormányelnöki székéből, mint amikor az ellenzéki politika sovány kenyerét eszi s ráadásul éppen akkor, amidőn párthívei előtt az egykori fegyvertársak népszerűségén kívül még az új generáció kegyeltjeivel is állandó versenyfutásban kell élnie a nép, egyszerűben, pedig a párthívek kegyéért?

A nyelvkérdés ügyében bizonyára éppoly jól tudja a többszörös volt miniszterelnök, hogy az elmúlt 15 esztendő alatt az ország dolgozó népkisebbségei igenis megtanulták az állam nyelvét. Annyira megtanulták, hogy nyelvviszsga-rendszerek irtalmatlan rostáját kellett kitalálni, hogy megírta a magyar kisebbségi tisztviselők sora, újabb üresedéseket teremthessenek az egyes állami közmunka-területeken a felnövekvő és elhelyezést követelő fiatal többségi generációk számára. Azok számára, kiket Vaida rezsimjei különféle Vagárd-különítményekbe kívántak terelni a produktív munka műhelyei helyett. Önként merül fel a kérdés belpolitikai váltógazdasági rendszerünk ismerői előtt: mi értelme van annak, hogy ellenzéki vizet prédikál Vaida, ha, mint kormányelnök, csak borral él és miért kacsint most újra nyájasan kifelé a pápaszeme mögül, amidőn éppen idebenn és éppen a szóbanforgó népkisebbségek ismerik a legjobban, ugyanennek az okulárénak türelmetlenül haragos vilámlásait?

Megszoktuk, hogy minden államférfiu báránybort öltön, ha ellenzékbe kerül, de Vaida politikai multjával éppugy nem kvadrál a játék, mint sehogysem talál jelenéhez, amelyben — ugylátszik — jónak látja, hogy a közeledés reálpolitikájára fanyalodjék, ellenzéki sorban. A többszörösen is miniszterelnökséget viselt politikus nagyon jól tudja, hogy a közeledések reálpolitikai útja a népkisebbségi statutumok

Hazaárulással és gyilkossággal vádolják a bécsi Ravag-palota ostromlóit

Ujabb halálos ítéletek várhatók — Elítelt nemzeti-szociálisták — Rintelen is a katonai törvényszék elé kerül

Jouvenel: Minden probléma megoldható fegyverek nélkül

Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójától: A katonai törvényszék kedden azoknak a vádlottaknak a bűnyüvét kezdte tárgyalni, akik a Ravag épületét támadták meg. A katonai törvényszék előtt tizenöt vádlott jelent meg, akiket szuronyos fegyörök kísérték a katonai bíróság elé. A vádlottak között van két rendőr, két tényleges katona, egy munkásbiztosítási tisztviselő, egy munkás, egy kereskedő, több iparos, egy ismert sportbajnok.

A tárgyalás elején a katonai ügyész részletesen ismertette a vádat és elmondotta a július 25-iki események lefolyását. Az ügyész beszéde elején hangoztatta, hogy a bécsi

Ravag-palotának a megrohanása ugyanakkor történt, mint a kancellári épületnek a megszállása.

Ezért ebben az esetben is a hazaárulás vádját kell a vádlottak ellen emelni annál is inkább, mert a katonai törvényszék több esetben is ítéletileg mondotta ki, hogy a július 25-iki államcsinykisérlet hazaárulást képez.

Ostrom a Ravag-palota ellen

Az ügyész súlyt helyez annak a megállapítására, hogy a vádlottak a rádió épületébe erőszak felhasználásával jutottak be. Kétoldaltól, két csoportban érkeztek a Johannes-uccai rádióépület elé. Donnavez János vezette a csapatot, akinek magatartása arra mutatott, hogy biztos volt a sikerben. Még a megrohanás előtti napon

Steyer-pisztolyokat osztott szét alakulatának minden tagja között

és az előre meghatározott lev szerint közeledtek a rádió-palota felé. Az épület előtt Faur Rudolf védőőrségbeli katona teljesített szolgálatot, aki utjába állt az épületbe behatolni akaró csapatnak. Donnavez rálőtt Faurra, a golyó azonban a mellette álló Csemák sofőrt találta, aki könnyebben megsebesült. A szemközti lev miniszteriumi épületnél szolgálatot teljesítő védőőrkatonára Faur segítségére sietett, de a támadók részéről újabb négy lövés dördült el. Az egyik lövés a már megsebesült Csemák sofőrt mellén érte és halálos sebet ejtett. A tizenöt főnyi csoport benyomult az épületbe, ahol — a vádirat szerint — óriási zavar keletkezett. A studióból azonnal értesítették a rendőrséget, de mire a rádió-osztagok autókora a helyszínre érkeztek, a benyomult horogkeresztesek már elzárták a kaput és az összes bejáratokat. A rádióépület belsejében egymásután több lövés esett.

— Donnavez János volt az — folytatta a vád ismertetését az ügyész — aki revolverrel arra kényszerítette Ehrenberger Hugó rádióbemondót, hogy a Rintelen-kormány megalakulására vonatkozó hamis hírt bemondja.

megalkotásának hidján keresztül vezet a nyugati országhatárokon át éppugy, mint az északiaknál vagy délieknél, ezeket a hidakat pedig

A vádlottakat a hazaárulás vétségén kívül kétféle gyilkossággal is vádolják, mert egy szineszt és egy soffört agyonlöttek. A vádlottak legtöbbje maga is súlyosan megsérült a harcokban és a tárgyaláson is néhányan mankóval és bekötözött sebekkel jelentek meg. Az esti órákban a bíróság megkezdte a vádlottak kihallgatását, akik azzal védekeznek, hogy utasításra cselekedtek.

„Jogos halálítélet“

A katonai törvényszék Frank Gyula földmivest hazaárulásért 15 évi fegyházra ítélte. Klagenfurtban a katonai bíróság Gritsch Alajost 15 évi fegyházra ítélte, míg a linzi katonai törvényszék Scheifel Pált 9 évi fegyházra ítélte. Mindhárman részt vettek ugyanis a július 25-iki felkelésben.

A kormány az osztrák szövetségi vasutak villachi vezérigazgatóját, Schiesselt politikai megbízhatatlanság miatt felfüggesztette állásától.

A Reichspost hosszabb cikket ír a hétfőn este kivégzett négy rendőrlégeny ítéletének szükségességéről. Az újság szerint, a katonai törvényszék, függetlenül minden politikai szemponttól, halálos ítéletet hozott több okból is. Olyan emberekről volt szó, — írja az újság, — akik a közrend megőrzését vállalták élethivatásuknak. Ők voltak hivatottak a közrendre vigyázni, ezért sokkalta súlyosabban esett latba az, amit elkövettek. Amit az osztrák állam s az osztrák nép ellen cselekedtek, jogszerű teszi a halálos ítéletet és a kötelet. Minden más ítélet igazságtalan lett volna, mert az osztrák igazságszolgáltatásnak példát kell statuálni. Beigazolódott — folytatja a Reichspost, — hogy a nemzeti szocializmus rákfenéje utat talált a bécsi rendőrség szervezetébe és megfertőzte a rendőrség egy részét. Már ezért is szigorú példát kellett statuálni.

A bécsi lapok jelentése szerint, Rintelen dr. minden válságon túl van és négy héten belül teljesen felépül. Ugy tudják, hogy az ő ügyében is a katonai törvényszék fog ítélezni szeptember közepén.

„Lesz-e új háború?“

Itt említjük meg, hogy a Paris Midi körkérdest intéz több francia politikushoz. A körkérésnek ez a címe: „Lesz-e új háború?“ Jouvenel volt római francia követ érdekes választ küldött a kérdésre. Kijelenti, hogy római követségi megbízatása alkalmával kellő alkalma volt megismerni Mussolini koncepcióját és célkitűzéseit. Ezek ismeretében válaszolja, hogy „nem lesz új háború“. A Duce, — írja Jouvenel — az az ember, aki átérzi felelősségének súlyosságát. Minden erejét egy célra irányítja: az emberiségnek megtartani a békét és a világnak al-

a hatalom birtokában szokás megalapozni, de semmiképpen sem a kényszerű ellenzéki népszerűségének borongós alkonyatában.

kalmat nyújtani a fejlődésre és boldogulásra. Minden akciója, amelybe legutóbb kezdett, ezeknek az elveknek a szolgálatában áll. Július 25-én, amikor az olasz csapatokat a Brenner-hágóra irányította, ugyanez a cél lebegett a szeme előtt:

megőrizni Európa békéjét és megvédeni Ausztria függetlenségét.

— Nemcsak Mussolini, — folytatta Jouve-
nel, — hanem Franciaország is jól tudja, hogy még nem érkezett el az az idő, amikor az elővigyázatosság feleslegessé vált és nincsen már szükség az óvatosságra. Ausztria ügye még nem jutott nyugvóponthoz és számolni lehet azzal, hogy a nemzeti-szocialista puccskísérletek meg fognak ismétlődni. Mussolini erre is gondol és azok a tárgyalások, amelyek közötté és Starhemberg herceg között lefolytak és amelyek nemsokára Schuschnigggal fognak következni: erre a kérdésre vonatkozik.

— Jugoszlávia — folytatja Jouve-
nel — nem tűrheti, hogy a szomszédos Ausztria függetlenségén csorba essen.

És ebben a kérdésben Jugoszlávia érdekel egyeznek az olasz érdekekkel. Sőt nemcsak Franciaország, Anglia, hanem az összes kisebb államok is csatlakoznak Mussolini álláspontjához. Az Anschluss egész Európát maga ellen találja.

Jouvenel kijelenti, hogy

a nemzetközi politikának nincsen egyetlen kérdése, amely nem lenne megoldható a fegyverek igénybevétele nélkül.

Nem helyesli azonban a különálló, sőt egymással szembeálló blokkok politikáját. Mindenkinél össze kellene fognia a nagy nemzetközi problémák megoldására.

A Matin jelenti: Starhemberg herceg szerdán utazik vissza Bécsből. Az osztrák alkancellár látogatást tesz a pápánál, majd Riccioneba utazik, ahol Dollfus özvegyét keresi fel. Riccioneban az alkancellár még egyszer találkozni fog Mussolinivel és újabb tanácskozás fog kettőjük között lefolyni.

Maniu Gyula a Skoda-botrányról

„A hamisítás corpus delictije az én birtokomban van“

Maniu Gyula fogadtatása Bucurestiben

Maniu Gyula tegnap este megérkezett Bucurestibe, ahol nyilatkozott a reája váró újságíróknak, akik elsősorban a Skoda-ügy iránt érdeklődtek. Az újságírók több kérdést intéztek Maniushoz, aki kimerítően válaszolt.

Arra a kérdésre, mennyiben felel meg a valóságnak, hogy a hadügyminisztérium sokkal nagyobb árat ajánlott fel a Skoda-műveknél, mint amelyet azok kértek, Maniu így felelt:

— Ez az állítás olyan abszurd, hogy nem is érdemes válaszolni rá.

A hadügyminisztert én utasítottam, hogy tárgyaljon a Skoda-művekkel abban az irányban, hogy nekünk sokkal olcsóbb árat szabjon, mint amilyeneket Jugoszláviától kapott. Amikor arról kezdtek beszélni, hogy a Skoda-művek magasabb árat szabott Romániának, mint Jugoszláviának,

vizsgálatot rendeltem el, melyet Condeescu tábornok és Stefanescu-Amza folytattak le.

Stefanescu-Amza a parlamenti bizottság előtt egyébként is leszögezte, hogy csak technikai problémákról tárgyalt a Skoda-művekkel, nem pedig árról. Célzatos tehát minden ilyen beállítás.

— Mit szól a jegyzőkönyvhamisítások tényéhez? — volt az újságírók második kérdése.

— Nem kaptam idézést a tárgyalásra és nem is kaptam semmiféle értesítést erre vonatkozólag.

Nyilvánvaló, hogy a hamisítás ténye létezik,

de viszont azok meghallgatása nélkül, akik a

feljelentést megtették, ebben az ügyben nem lehet világosságot deríteni.

A hamisítás corpus delictije az én birtokomban van,

Bemutattam a parlamenti bizottságnak más bizonyítékokkal együtt. Éppen úgy nyilvánvaló az is, hogy a hamisítás tényét nem lehet tagadni és hogy a kérdést még koránt sem lehet lezártnak tekinteni, anélkül, hogy engem meghallgatnának. Csodálom, hogy a parlamenti bizottság ülései anélkül zárultak, hogy kérésemet teljesítették volna. Remélem, hogy a legrövidebb időn belül teljesítik. Mindenestre: a kérdés még nincs lezárva.

A Maniu tiszteletére rendezendő banketten Pavlica Bretoșianu elnököl. A terem körül a volt miniszterekkel együtt érkezett Maniu Gyula-gárda foglal helyet. Ez a 250 személyből álló gárda ügyel a rend fenntartására.

Mussolini találkozása

Ottó extrónörökössel

Párisból jelentik: Az Europa News hírügynökség azt az értesülést közli, hogy Mussolini miniszterelnök a Vatikán egyik magasrangú személyiségének megígérte, hogy találkozni fog Habsburg Ottóval. A helyszín Riccione, vagy egy hadihajó fedélzetén lesz. Az olasz kormányelnök Ottónak Ausztriába való visszatéréséről, Ausztria Magyarország restaurációjáról és végül Ottónak Mária olasz királylánnyal való házassága ügyében fog tanácskozni. Ezt a hírt politikai körökben a legnagyobb fentartással fogadták.

Döntetlen!

Irtó: CSERMELY GYULA

Kalotai Béla végzett gazdász és vagyonos földbirtokos, huszonöt éves fiatalember volt, tanyai szomszédnöje, Herendi Ágota pedig, akinek ugyancsak néhány száz holdja volt, mindössze tizenéves lehetett.

Béla öcsénk: mai fiatal ember volt; a gazdasági főiskolán ő is csak úgy beszélt az ismerős úri leányokkal a városban, a megengedtség végső határát majdnem átlépve — és Herendi Ágota is mai leány volt, aki mikor Budapesten intézetbe járt, úgy beszélt az ismerős úri fiukkal, mint általában a mai ifjú leányok. Annyi szabadságot engedett meg magának, amennyit a föléle való rossz vélemény megkockáztatása nélkül csak megengedhetett.

Kalotai Béla, mikor állandó tartózkodásra hazament és átvette özvegy anyjától a birtokot, a Herendi-kurián is bemutatkozott, ahol Ágota kisasszony, aki egészen árva volt, nagyanyja szárnyai alatt bontakozott ki gyönyörű szál virággá. És édes anyja jó tanácsát követve, Béla kívül hagyta megszokott természetét, nem mondott kétértelmű ékeket, mint eddigi jó pajtásnőinek a városban, nem beszélt szabadszájúan „szellemesen”, hanem olyan modorban társalgott a leánnyal, hogy a legszigorubb illemcsösz sem találhatta kifogásolandónak a beszédjét. A leány ezért félreismerte a fiút, — ilyen „multszázadbeli” ez a Kalotai Béla?! — és ő is guzsba kötötte mailány-termesztét, nem vétkezett a magyar nyelv ellen az undorító jassz nyelvnek a kedvéért.

Ezért aztán Béla öcsénk is félreismerte Ágota kisasszonyt és azt mondta magának: — Ohó! Ha jó barátságban akarok maradni ezzel a szép leánnyal, aki tetszik nekem, mint eddig még senkisé, akkor férfiszendét kell előtte játszanom; semmi szabadabb érintkezés, semmi „csókolom a fülebotját, kis-cukros”, mert akkor „kiteszi a trencskotomat és pász”.

És hajszálnyira így gondolkozott Ágota is. — Ha le akarom kötni és megfogni magamnak ezt a Bétát, akkor hadd higgye, hogy én bennem szelid ártatlanságra lelt. A mai leány, ha nem tévedek, nem az ő izlése és ha én bennem mai leányt fedezne fel, akkor azt mondaná magában: menjünk máshová.

Igy tettek, így színészkedtek azután is, mert birtokaik szomszédosak lévén, hol a fiu ment át anyjával a Herendiek barátságos úri házába, hol nagyanyjával a leány a vendégszerető Kalotai-kastélyba.

Egy délután, hogy Béla megint átsétált a szomszédba, Ágotát a tornácon találta, előtte sakk-tábla és sakkönyv és a fehér-fekete mezőnyös sakk-táblán hadirendbe állítva a figurák.

— Egyedül szórakozik itt? — kérdezte elfogódottan a fiu.

— A sakk elméletét tanulom — felelte Ágota a kérdésre. — Sakkozni már tudok, de elmélet nélkül csak hiányos maradna a tudásom.

— Én, sajnos nem tanultam meg sakkozni.

— Nincs is semmilyen fogalma a játékról?

— Csak annyi, hogy tudom, ki a királynő.

A szép leány erre gyöngécskén elpirult. Híszben belemagyarázhatott valamit abba, hogy úgy mondta a fiu: ki a királynő, nem pedig, hogy melyik a királynő.

— Ha volna kedve megtanulni sakkozni, én szívesen megtanítom... akarja?

— A legnagyobb örömmel.

Herendi Ágota nyomban hozzá is fogott a leckéhez és Kalotai Béla jó felfogásu tanítványnak bizonyult. Mikor oszonnára terítettek és véget kellett vetni a leckének, bátortalanul kérdezte:

— Legközelebb hol folytatjuk, kérem?

— Legközelebb önkönl. És felváltva, hol nálunk, hol odaát.

Már tizedik hete volt, hogy mindennap együtt ültek és sakkoztak. A fiu már elég jól játszott, de Ágota mégis sokkal jobban és mindennap megmattolta a társát. Egyszer aztán, hogy a fiu, összeszedvén egész tudását, a leánynak adott mattot, ez kedvesen mosolyogva azt mondta:

— Nos, holnaptól fogva nem pusztán csak kedvtelésből játszunk, hanem legyen tétje is a játszmának. Ötven fillér vagy egy pengő... most már egyenlőrangú játékosok vagyunk mi ketten.

És másnap délután, mikor leültek játszani és Ágota bájos egyszerűséggel kérdezte: — No, mennyi lesz a tét, egy pengő?... Kalotai a fejét rázta: — Nem pénzbe fogunk játszani, Ágota.

— Hanem?

Mai fiatal ember azt felelte volna, hogy: csóba. És hozzátette volna, a mai fiuk szabadszáj szavával: — Ha megnyerem a játszmát, kapok magától egy csókot, ha elvesztem a játszmát, akkor adok magának egy csókot. Csak hogy Kalotai Béla nem mondhat ilyet. Ágota keblén két gyönyörű fajrózsa piroslott és Kalotai, a virágokra mutatva, tettetett bátortalansággal azt mondta:

— Ha megnyerem a játszmát, akkor nekem adja azt a két rózsát.

És azzal, hogy így beszélt, csak tájékozódni óhajtott a fiu. Vajjon érez-e iránta valamit a szép leány. Ha igen, akkor bizonyára úgy fog vele játszani, szándékosan, hogy elveszítse a játszmát és odaadhassa neki a rózsát.

Ágota megérthette a fiút, mert meg nem kérdezte tőle: és ha elveszti a játszmát, akkor mi lesz? Hanem szó nélkül leült az asztalhoz és megkezdődött az izgató játszma.

A leány sokkal jobban játszott, mint a társa; könnyű dolga lett volna, hogy hamarosan megmattolja a fiút. De nem akarta megszomorítani a partnerét, sőt úgy szerette volna, hogy jusson neki legalább egy rózsá. Ezért hát — remisre játszott. Ki is kényszerítette a döntetlent és elpirultan mosolyogva azt mondta:

— Maga csak a fél játszmát nyerte meg, hát csak egy rózsát adhatok magának.

— Azzal az eggyel is végtelenül boldoggá tesz — válaszolta lelkesülten a fiu. — Holnap pedig, ha megengedi, viszonzót adunk egymásnak, Ágota.

És másnap: — Ma mi a tét? — kérdezte mosolyogva a leány.

— Ez a két karikagyűrű, Ágota — felelte elszántan a fiu és letette a tábla mellé a két gyűrűt. — Ha elvesztem a játszmát...

— ...Még ne mondja, hogy mi lesz, — vágott a szavába a leány. — Kezdje a játékot... — fehér huz.

És Ágota kisasszony most sem mattolta meg a szerelmes fiút, jóllehet megtehetné volna. Hanem szándékosan, mint előző nap, most is csak remisre játszott és ki is erőszakolta a döntetlent. Boldog remegéssel a hangjában pedig azt mondta:

— Én csak a fél játszmát nyertem meg, hát csak az egyik gyűrűt húzom az ujjamra; a másikat maga huzza, Béla.

Aradon kihírdették az ítéletet...

Százketten jelentkeztek — huszonegyen megbuktak a kisebbségi tanítók írásbeli vizsgáján

Szomorú, aggódó emberek az aradi tanítóképezde folyosóján
— „Ami az ember idegeire megy“ — Ötödik napja vergődnek
a bizonytalanságban a vizsgára váró tanítók

Olyan a hangulat a tanítóképezde épületében, a folyosókon, a termekben, mintha egy szenzációs ügy ítéletkihirdetése előtt zibongana és tárgyalna a közönség, mintha mindazok, akik itt összegyűlnek, ítéletet várnának, amelyet ott bent, a zárt ajtaju és most szinte misztikus magasságokba emelkedő szobában hoznának meg.

A különbség talán csak az, hogy azok, akik itt várnak, nem szenzációra éhes emberek, az a tömeg, amely itt összegyűlt, nem — közönség, hanem: vádlott, esetleg gyanúsított, azzal a gyanúval vállain, hogy nem bírja szóban és írásban az állam nyelvét és a Damokles-karddal a feje fölött, hogy ezért, ott bent, a zárt ajtaju szobában, mérlegre teszik tudását és — ítéletet ülnek fölötte.

Az első meglepetés

Az aradmegyei kisebbségi tanítók nyelvvizsgájának írásbeli része, mint ismeretes szombaton délben befejeződött. A bizottság összegyűjtötte a dolgozatokat, megkezdte azok kijavítását és közölte a tanítókkal, hogy kedden délután három órakor megkezdődik a szóbeli vizsga. A minisztérium utasításainak értelmében

a szóbeli vizsgán csak az jelenhetik meg, aki írásbeli dolgozatára legalább 6-os osztályzatot kapott.

Érthető érdeklődéssel várták tehát a kisebbségi tanítók a délután három órát, amikor végre megtudhatták, hogy ki érte el a továbbmenetelhez szükséges hatos osztályzatot és hogy kik azok, akik — anélkül, hogy szóbelileg tudásukról bizonyosságot tehetek volna — vehetik könyveiket, hazamehetnek és várhatják, hogy milyen következményeket von maga után a bukás.

Délután három órakor azonban az eredményeket feltüntető táblázat helyett, a tanítók hirdetőmenyt találtak a lépcsőházban lévő fekete táblán és ebben a bizottság közölte velük, hogy az eredmények kihirdetésére csak délután öt órakor kerül sor. Idegfeszítő várakozásban teltek a percek, a negyedórák, az órák. A tanítók egyrésze nem hagyta el a tanítóképezde épületét, abban bizakodva, hogy — hát — előbb függesztik ki az eredményt. Az eredmények kihirdetésének elhalasztása egyben a szóbeli vizsgák elhalasztását is jelentette, ami viszont újabb költség a vidéki tanítók számára. Ezek az aggódó emberek már szombaton bejöttek Aradra, tehát

szerdán már ötödik napja viselik az itt-tartózkodás költségeit.

Hogy miből? Az rejtelmes. Mert az állami tanítók júliusi fizetésüket még nem kapták meg.

Bent az irodában eközben folyt a dolgozatok átjavításának munkája. Lelkiismeretes pontossággal nézték és javították át a dolgozatokat — 102 kisebbségi tanító dolgozatát.

Kint ezalatt vész felhők gyülekeztek, villámlott, mennydörgött, megeredt az eső, a termekre, folyosókra homály borult és ebben a feszült és sejtelmes légkörben folytak a suttogások, a megbeszélések, a találgatások: vajjon sikerült-e és milyen lesz a jegy...? Voltak olyanok is, akik bíztak abban, hogy még kedden délután megkezdődik a szóbeli vizsga és ezek könyvekbe mélyedtek, vagy egymásnak magyaráztak: készültek a szóbelire, holott nem is tudták, hogy vajjon a dolgozat eredménye nem tesz-e fölöslegessé minden további készülődést.

— Csak legalább ez ne lenne... ez a bizonytalanság... a várakozás... — panaszkodnak a tanítók. — Ez az, ami az ember idegeire megy...

Már hat óra körül járt az idő, amikor az emeleti termekbe érkezik a hír, hogy

a lépcsőházban kifüggesztették az eredményt.

Mindenki fölugrik a helyéről, a lépcső lábogásuktól visszhangzik, tódulnak le, a tábla elé, amelyet ekkor már hatalmas embergyűrű vesz körül. Természetesen nem lehet a táblához férkőzni, mindenki első akar lenni, mindenki látni akarja: ott van-e a neve azok között, akik szóbeli vizsga elé állhatnak?

Valaki most olvasni kezdi a táblázatot, csend lesz és szinte koppamva ütődnek a folyosó falaihoz a sorsokat jelentő szavak:

— Összesen 102-en jelentkeztek az írásbeli vizsgára... ezek közül 81 átment, 21 megbukott... a bukási arányszám tehát körülbelül 20 százalék... A szóbeli vizsgák szerdán délután 3 órakor kezdődnek. Előbb a felekezeti tanítók kerülnek sorra, még pedig 1—30. sorszámig, csütörtök reggel 8 órakor a 31—60. sorszámig, pénteken délután 3 órakor pedig a 61—81. sorszámig feltüntetett tanítók vizsgáznak.

Drámai jelenetek az eredmény kihirdetése után

Az elnök ekkor elővette a megbukottak dolgozatait és ezek között valóban megtalálta a tanítónő írását.

— Nem történt tévedés... az Ön dolgozata valóban a megbukottak dolgozatai között szerepel...

A tanítónő szemei kimeredtek, a szemüvegek az iv papírra koncentráltak, amelyet piros tintával irt vonalak szántottak be.

— Nem lehet...

Fejéhez kapott, megtántorodott, egy közel székre rogyott és szeméből patakzani kezdtek a könnyek.

Mint ember beszélek önnel...

Idős, könnyekben fuldokló hölgy került most az elnök elé. Ovónő — mondja valaki mellette. Nincs senkije, ő tartja el édesanyját — és most megbukott. Egymásután jönnek, zsebükben a hangjuk reszket, nem hiszik, hogy megbuktak, tanácsot kérnek.

— Mint ember beszélek Önnel, elnök ur — hallom, — Mit tegyek? Adjon Ön tanácsot... Az ember szégyel hazamenni... Hogyan mondja el otthon, hogy megbukott...

És az elnök válaszol. Meg akarja nyugtatni ezeket a fölzaklatott embereket:

— Az aradmegyei kisebbségi tanítók közül közel hatvanan nem jelentek meg a vizsgán, mert egyes közoktatásügyi szervek mentesítették őket a vizsga alól. Az 1934. júniusában megszavazott törvény értelmében pedig a vizsga alól csak a bizottság mentesítheti a tanítókat. Így tehát nekem az a véleményem, hogy októberben újabb vizsgák lesznek, amelyekre ezeket a tanítókat hívják be és ez al-

Az elsőrendű minőségű
duplakéítő

HELLAZOL

a legjobb és legolcsóbb. 2873

HEL-LA-LABORATORIUM CIKKE:

Dr. I. Reichel & Co.

— A nevetek... — hallatszik most hátulról. És most hangos szóval olvasni kezdik a 81-nek a nevét, akik sikeresen tették le az írásbeli vizsgát.

Amíg kint a névsor felolvasása folyik, az irodába lépünk, hogy a bizottság tagjaitól a továbbiakról érdeklődjünk. Popa Aurel elnök és Olariu tanítóképezdei igazgató ekkor előveszik a dolgozatokat és azokat mutatják.

— A legjobb indulat vezetett bennünket — mondja az elnök — és azt hiszem, hogy a bukási arányszám minimálisnak mondható.

A jegyeket egyébként nem közlik a tanítókkal és ezek nem tudják meg azt sem, hogy a szóbeli vizsgán milyen osztályzatot kapnak.

Ma érkezett távirati rendelkezés határozottan megtiltja az osztályzatok közlését és azokról csak a minisztériumot szabad értesíteni.

A szóbelire bocsátott tanítók tehát csak hetek múlva tudják meg, hogy átmentek-e a vizsgán.

Az elbukottak nagy százaléka egyébként nő és nemzetiségek szerint a bukási arány a következő: német 12, magyar 6, szerb 2, zsidó 1.

Alig fejeződött be a névsor felolvasása, az igazgatói irodában szomorú és valóban szívzsongató jelenetek játszódtak le. Az ajtón kopogás hallatszott és bátorítanul egy fiatal tanítónő lépett be. Egyenesen az elnökhöz sietett.

— Elnök ur, kérem — mondotta — a kihirdetett névsoron nem látom a nevemet. Azt hiszem, tévedés történt... Én nem bukhatam meg... hiszen én tudok románul...

Kalommal Önök javítóvizsgát tehetnek. Sőt, úgy tudom, hogy

a tavasszal újabb javító vizsgára engedik a kisebbségi tanítókat.

Másfelől újabb vigasz hallatszik: A felekezeti tanítók ellen az állam nem járhat el más módon, minthogy szigorubb inspekciónkat rendel el és újabb vizsgára küldi őket. Az állami tanítók pedig azt teszik leghelyesebben, ha egy évre az Ó-királyságba helyeztetik magukat, azzal a feltétellel, hogy jelenlegi helyüket fenntartják.

Lassan kiürül az iroda. A folyosó is elhalikul, az esőben, ereszek alá huzódva sietnek a tanítók. Otthon előkerülnek a könyvek, éjszaka is ezeket böngészik, készülnek a szóbelire. Agyukban számok zsongnak.

Az első elemiben a gyermekeket először csak tizig tanítják számolni. És most a tanító bácsik és tanító nénik is csak az első tiz szám keretei között mozognak. Ott zsong az agyukban az 5-ös, a hármas, a négyes, amelyet dolgozataikra a megbukottak kaptak és a 7-es, mert az általános osztályzatnak legalább ennyinek kell lennie, ha ezek a szóbeli vizsgákra készülő férfiak és asszonyok továbbra is tanítók és tanítónők akarnak maradni...
L. t.

CORSO-mozgó! MA PREMIER!

7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$ órakor!

Kalandos és vidám repülőfilmje

Felhők vándorai!

Pat O'Brien — Gloria Stuart

Nem háborús, a mai generáció slágerfilmje.

VIZREBOCSÁTOTTÁK az első magyar Duna-tenger- járó gőzöst, a „Budapest”-et

Új korszak nyílt a magyar kereskedelmi hajózásban. — A Duna egyre jobban bekapcsolódik a nemzetközi forgalomba

Budapestről jelentik: Augusztus tizennegyediké a magyar kereskedelemnek és a magyar hajózásnak nagy napja volt. Ezen a napon bocsátották vízre az első magyar Duna-tengerjárót a „Budapest”-et. A hajó nemsokára üzemképes állapotban lesz, megindulhat próbautjára s a tervek szerint szeptember végén megteszi első rendes útját is. A fejlődő magyar gazdasági és kereskedelmi élet új és ragyogó perspektívái bontakoznak ki ebből az alkalomból. Az a körülmény, hogy Magyarország kontinentális állam, amelyet mindenfelől szárazföldi országok vesznek körül, tengerpartja nincsen, fokozott jelentőséget ad a Dunának. Közép Európának nyugat felé Hamburg és Bremen, továbbá Fiume és Trieszt a kikötője. Ezeket át történik a magyar mezőgazdasági termékeknek, a cukornak s lisztnek exportja s a tengeren túlról Magyarországra irányuló behozatal. Csakhogy a gabonáruk csökkenése miatt a mezőgazdasági termékek nem bírják a vasuti fuvar költségeit és így a forgalom mindinkább a Dunára, az olcsó s kényelmes víziútra terelődik.

De nemcsak mezőgazdasági exportcikkék, hanem ipari termékek is a forgalomnak erre az útjára terelődtek s így mindinkább felmerült a Duna-tengerjáró hajók építésének szükségessége. A braiái átrakás ugyanis természetszerűleg sok szempontból hátrányosnak mutatkozik. Az átrakással károk merülhetnek fel, sérülést szenvedhet az áru, egészen más csomagolás szükséges az átrakásra szánt áruhoz, nagyobb helyet foglal el. stb. Így

kézenfekvővé vált olyan hajók építése, amelyek átrakás nélkül juttatják az árut a tengerentúli piacra.

Az eszme már régen felmerült magyar kereskedelmi és műszaki körökben. Kvassay Jenő folyamszabályozási mérnök 1916-ban adott ki egy feltűnésteltő munkát, amelyben a közvetlen Duna-tengeri hajózást propagálta. Erre a célra szükségesnek jelölte meg

a Vaskapu újból való szabályozását.

s a Vaskapu már régóta nem felel meg a modern nagyhajózás követelményeinek. Különösen a vizállási viszonyok kedvezőtlenek. A Vaskapu vizállása átlagban két méter, nyáron azonban, szárazság idején, ami a mi éghajlatunkon gyakori, ennél is alacsonyabb, 170—180 cm.

Ezek az eszmék és megfontolások vezettek az első magyar Duna-tengerjáró gőzösnek, a „Budapest”-nek megépítésére.

Bridge-verseny

Arad és Békéscsaba között

Az aradi Bridgeszövetség szombaton nagyszabású városközi bridgeversenyt bonyolít le Aradon, a Lloyd-klubban. Az aradi bridgezők ellenfele ezuttal Békéscsaba válogatott bridge-teamja lesz és a küzdelem igen élvezetesnek ígérkezik. Békéscsaba, mint ismeretes, nemrégiben került össze Oradea válogatottjaival és hasonló eredményt ért el, mint az aradiak. Békéscsaban az oradeai bridgezők veszítették el a versenyt, míg Oradeaán revansot vettek. A papírforma szerint, ha van egyáltalán bridgeben papírforma, Arad és Békéscsaba bridgezői egy szinten állnak. A szombati összecsapás eldönti majd az elsőség kérdését.

A Bridgeszövetség már összeállította a csapatot, amely felveszi a versenyt a békéscsabaiakkal. Eszerint a válogatott team a következőképpen fest: Fényes, Mihalik, dr. Hoffmann, Sebestyén, dr. Schannén és Stein József. A mai nap folyamán érintkezésbe léptek Békéscsabaról, azonban az ottani csapatot még nem állították össze, így nevekkel nem szolgálhatunk. A békéscsabai vendégek szombaton, a délutáni órákban érkeznek Aradra és már az állomáson a Bridgeszövetség kiküldöttjei várják őket, hogy a szállóba, majd onnan a verseny színhelyére, a Lloyd-klubba kalauzolják őket.

A magyar-orsz kereskedelmi kapcsolatok már a közel jövő lehetőség

és ebben az esetben szinte nélkülözhetetlen lesz az a hajóárat, amely a magyar piacot a Dunán, Fekete tengeren, odesszai öblön s a Bugon meg a Dnyeszteren át közvetlen kapcsolatba hozza az orosz piaccal. A magyar-egyiptomi kereskedelmi részvénytársaság megalakulása óta Egyiptommal is egyre élénkül a forgalom s a görög, kisázsiai partvidék, Levante is mind szervesebb kapcsolatokat létesít a magyar piaccal.

A „Budapest” az első Duna-tengeri fecske. Mindössze 500 tonnás vízkiszorításu, tehát kis hajó, aminek oka egyrészt a Duna már ismertetett vizállási viszonyaiban rejlik, még inkább azonban a forgalomnak a mai gazdasági viszonyokból eredő jellegében. A régen óriási dimenziójú világkereskedelem ma nagy mértékben összezsugorodott, úgyhogy a nagy hajótársaságok hatalmas dimenziójú hajóóriásai anachronizmusnak tűnnek fel.

A „Budapest” vízkiszorítása a tengeren 500 tonna, a Dunán 300 tonna, így a tengeri utra rakományra még 200 tonnával kiegészíthető, míg feléle való útján a többterhet uszályokon vontathatja.

A hajó teljes hossza 54, legnagyobb szélessége 8.5 méter.

Nyilaskeresztesek merénylete

Márkus László budapesti operaházi főrendező ellen

Budapestről jelentik: Megdöbbenő, brutális támadásban volt része az elmúlt nap délutánjának folyamán Márkus Lászlónak, a budapesti Nemzeti Színház egykori és az Operaház jelenlegi nagytehetségű főrendezőjének, aki a Simplon-kávéházban felesége társaságában szokott asztalánál ozsonnázott. Az inzultust megelőzőleg Márkus az egyik legelőkelőbb budapesti napilap hasábjain „Eszmetábor” címmel cikket írt, amelyben a publicista avatott tollával és a művészember judiciáriumával annak a véleményének adott kifejezést, hogy a horogkeresztes mozgalmaknak és a hitleri példákat majmoló szervezkedéseknek semmi helyük sincsen a magyar társadalom közéletében.

Az értékes eszmeifuttatás természetesen mély visszhangot keltett mindenfelé, kivéve az ugynevezett „nyilaskeresztesek” körét, amely — mint köztudomásu — tulnyomórészt fiatalemberekből rekrutálódik. Három ilyen foglalkozás nélküli fiatalember telepedett le az említett nap délutánján a Simplon-kávéházban Márkusék asztalához közel és valamennyien konyakot rendeltek. A kiszolgáló pincérnek azonnal feltűnt, hogy a három síheder egy máshoz közelhajolva, suttogva tanácskozik, majd mikor az italokat felszervirozta, egyikük, a legrosszabban öltözött fiatalember nemcsak a maga stampedlijét, de társait is egy hajtásra felhőrpintette, mintha csak „animálni” kívánta volna magát az elkövetkezendő eseményekre.

Egyszer csak a tanácskozásnak végeszaktadt és a dultképű fiatalember kissé bizonytalan léptekkel odalépett Márkusék asztalához:

Hirdetmény.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár R. T. felkéri igen tisztelt betéteseit, hogy saját érdeklükben az intézet helyiségében

betéti könyvükkel mielőbb megjelenni sziveskedjenek

a mezőgazdasági és városi adóságok szabályozásáról szóló törvény 52. §-ában foglalt egyezség megkötése végett.

Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár R. T.

3238

HA NYARALNI MEGY

és elsőrangú anyagból készült

utazó bőröndöt

neszerzett, női táskákat, vagy bármilyen más bőr-
dizájnűrut olcsón beszerezni kíván, keresse fel

WÜRZL és FIAI

bőrdíszműáru üzletét BUDAPEST, Váci-uca 5.
Erdélyi vevőknek 10% külön kedvezményt adunk. 472

a Dunán legmélyebb merülése 185, a tengeren 230 centiméter. Két darab háromszárnyu, másfél méter átmérőjű propeller hajtja, melyek mindegyikét egy-egy 180 lóerős, 240 fordulata külsőgerjesztésű elektromotor forgat. Az elektromotorok csak szintén két külsőgerjesztésű generátor szolgáltatja az áramot, a két generátort pedig egy-egy 215 lóerős, percnként 1150 fordulatu hathengeres Ganz-Jendrassik-féle nyersolajmotor hajtja.

A hajó egyfenekű, tehát fenéktankjai nincsenek. Villanyvilágítással, hideg-meleg vízszolgáltatással, központi fűtéssel lesz ellátva. Személyzete 11 főből áll. Van rádió adó- és vevőállomása.

Kedden délelben egyébként, ünnepélyes külsőségek mellett tartották meg a „Budapest” hajónak a felszentelését, amelynek vízrebocsátása a Margitsziget melletti Ganz-Danubius hajóépítő vállalat telepén történt. A hajószentelési ünnepségen megjelentek Horthy Miklós kormányzó a felesége társaságában, a magyar kormány valamennyi tagja, a külföldi diplomaták, a felsőház és képviselőház számos tagja, a katonaság reprezentánsai, valamint az érdeklődő közönség ezrei. Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter ünnepi beszédet mondott, majd a kereskedelemügyi miniszter felesége egy pezsgősüveget tört szét az új hajó orrán. Ezután a „Budapest” a hajóépítő csarnokból lesiklott a Duna vizébe, a közönség lelkes éljenzése mellett.

— Ön Márkus László? — kérdezte az Operaház kitűnő főrendezőjére nézve, aki meglepetten figyelt fel a kéréstlen jelentkezőre.

— Igen, én vagyok — mondotta nyugodtan. — Mi tetszik?

A fiatalember hangja keményen és határozottan hangzott:

— Beszédem van Önnel!

S ezzel, meg sem várva, hogy helyet kínálják, letelepedett Márkusék asztalához, akik azonnal megéreztek a hivatlan látogatót az — alkoholszagot. Ez azonban nem zavartatta magát.

— Seres vagyok! — mondotta. — Ön írta az „Eszmetábor” című cikket?

— Én írtam — mondotta még mindig gyönyörűen Márkus László.

— Hogy mert Ön ilyen cikket írni rólam? Hogy mert cikkével így megsérteni?

Az utolsó szavakat már kiabálva mondotta a fiatalember, aki

hirtelen felugrott és öklével teljes erővel Márkus feje felé sújtott. Márkus szerencsésére még idejében félrekapta felét s így a merénylő csupán körmével karcolta meg a homlokát.

A következő pillanatban már hárman is lefogták az üvöltöző nyilaskeresztet, akit rendőrök vezettek a rendőrségre, míg a másik két társa a támadt zürzavarban fizetés nélkül eltűnt. Kihallgatása során azt vallotta, hogy Seres Ferenc szabósegéddel azonos, nyilaskeresztes és tettét azért kísérelte meg, mert Márkus cikkét sérelmesnek tartották a nyilaskeresztes mozgalomra, melyet meg akartak torolni. A vizsgálatot bevezették. A szerencsés kimenetelű kellemetlen kalandot mindentűt nagy felháborodással tárgyalták.

21 napi teljes pausákura

Pöstyén világfürdő

legkiválóbb gyógyintézetében, a dr. Schmidt László és dr. Weisz Ede vezetése alatt álló

Special szanatóriumban

a legkényelmesebb szoba, elsőrangú teljes ellátás, közkívánatra diéta is, az összes fürdők és iszapkezelések, orvosi kezelés, valamennyi adó, összesen 9800 Lei. — Információval szolgál Románia részére: az Agint utazási iroda Lugoj és az orvosi vezetőség PIESTYAN. 425

Vaida Sándor volt miniszterelnök nyilatkozik:**„Őszintén óhajtom, hogy Románia és Magyarország között szoros együttműködés jöjjön létre“****Mi az akadály a vámunióknak a két ország között? — A nyelvizsgákról sem feledkeznek meg a volt miniszterelnök**

Vaida Sándor volt miniszterelnök, aki kormányzását követően szokatlanul agresszív hangon nyilatkozott az ország népkisebbségi lakóiról és azok sajátos problémáiról, legutóbb pedig Aradon fejezte ki elégedetlenségét a nemzetvédelmi törvény idevonatkozó utasításainak hiányairól. Vaida-Voevod Sándor legújabbán egy budapesti napilapnak adott nyilatkozatot. Interjújában a román-magyar kapcsolatokról és az ezzel összefüggő kérdésekről tett figyelemreméltó kijelentéseket, nem mulasztva el ezúttal sem elnevezést végezni a demokráciáról, melyet *ellenzéki korában annál szívesebben emleget, minél kevésbé gondolt rá kormányzásának idején.* A budapesti napilap, amely egyébként közel áll a magyarországi hivatalos körökhöz, mindenestre helyesen látta, hogy terjedelmesen hozza nyilvánosságra Vaida-Voevod kijelentéseit, amelyekből az alábbiakban mutatunk be pár részletet olvasóközönségünknek:

Román-magyar baráti kapcsolat

— Egész életemben — mondotta Vaida — és egész politikai pályafutásom alatt őszinte híve voltam a demokráciának. Mindig a szó nemes és felemelő értelmében fogtam fel és négyeszer volt alkalmam már mint kormányelnöknek, hogy ezt a demokráciát megvalósíthassam. *De sohasem sikerült, mert minden társadalmi szervezet idővel megteremtí a maga arisztokráciáját.*

Ez alól még az orosz szovjet sem kivétel.

Az összes jelszavak és elvek ellenére minden demokratikus kísérletnél kitermelődik egy vezető osztály, *ez a réteg okozza aztán a korrupciót és az erkölcsi lezuhanást és sok más, a demokratikus államokat jellemző bajt.* Hogy mi lesz a jövő legkielégítőbb berendezkedése, nem tudhatom, de hiszek a mai fiatalokban, amely megtalálja a helyes utat, mert a mai ifjúság jobb, mint amilyenek mi voltunk.

A Maniu-hoz való viszonyával kapcsolatban elmondja, hogy *lehet közöttük ellentét, lehet szakadás, lehet, hogy ez nem fog bekövetkezni, de amikor nagy nemzetj érdekek forognak kockán, mindig meg fogják találni a módját, hogy egy táborban legyenek.*

— Őszintén óhajtom — folytatta a volt miniszterelnök — hogy

Románia és Magyarország között baráti kapcsolat és szoros együttműködés jöjjön létre.

Sokra becsülöm Gombást, még nagy dolgokat várok tőle. Minden rádióbeszédét nagy tisztséggel hallgattam. Határozott férfi, a tett embere.

— Hogy köztünk és a magyarok között őszinte lelki közeledés jöhessen létre, Magyarországnak nagy belső átalakuláson kell keresztülmennie. Azonban nem tudom, mi lehet akadály a szoros gazdasági együttműködésnek, vagy éppen

vámunióknak a két ország között.

Ilyenformán a határok eljelentéktelenednének és nem tudom, mennyiben volna a romániai magyarnak sorsa rosszabb, mint a magyarországinak.

— A revízió kérdését félre lehetne tenni, mert megoldása a történelem folyásától és nagy változásaitól függ.

— Azonban senki sem kérheti Magyarországtól, hogy lemondjon a revízió kérdéséről, mert senki sem lenne a lemondás őszinteségében. Akárhogy is alakul azonban a jövő,

meg kell találnunk a módot ahhoz, hogy békében éljünk egymás mellett.

Ezután a biztonság kérdésre tért át Vaida.

A jelenlegi béke biztosítéka

— A világvezető férfiak — mondotta — szakadatlanul a béke szükségességét hirdetik. *Amíg azonban a fegyvergyártási ipar érdekei uralkodnak az emberiség érdekein, nem lehet a békében.* A jelenlegi béke biztosítékát nem a lefegyverkezésben, hanem a biztonság kérdésének minél szerencsésebb megoldásában látom. E tekintetben Barthou Genfben bátor kijelentéseket tett. Az emberiség számára tragédiának tartom azt, hogy a kormányok az államok jövedelmének jó részét fegyverkezésre áldozni kényszerülnek.

mennyi szép és csodás dolgot lehetne megvalósítani e rettenetes összegekből.

Az érdekeknek hatalmas ütközése uralkodik ma a világon és a kirobbanás bármely pillanatban bekövetkezhetik. De nekünk, akiknek valamilyen szerepünk van a népek sorsának irányításában, mindent meg kell tennünk a béke érdekében.

Vaida véleménye a nyelvizsgákról

— Önök panaszkodnak a román nyelvi vizsgákról. A romániai magyarok érdekében óhajtjuk, hogy minél jobban ismerjék meg az állam nyelvét. *Ha valaki tizenöt év alatt nem volt abban a helyzetben, vagy nem akarta megtanulni — érdekel ellenére — az állam nyelvét, az megérdemli, hogy elbukjon a vizsgán és viselje annak következményét.* Az állam nyelve ismeretében van a kisebbségi nemzet legnagyobb ereje. Mit csináltunk volna mi és hova jutottunk volna, ha annak idején nem ismertük volna tökéletesen a magyar nyelvet? Senkit sem akarunk érzelmeiben sérteni, mert mi is álmództunk annak idején „a szent román földről”. Tehát csak annyit akarunk, hogy az, aki itt él, lojalis állampolgára legyen az országnak.

Minden kommentár nélkül:**A magyar feliratot eltávolítottja a satmari városi időközi bizottság a Kölcsey-emlékoszlopról**

Satmari tudósítónk jelenti: A városi tanács legutóbb tartott ülésén foglalkozott a református egyháznak azon kérésével, hogy a Láncoz-templom előtti parkban álló emlékoszlopot, amelyen Kölcsey mellszobra volt elhelyezve, a templom bejáratához közelebb helyezhesse el. A tanács teljesítette ugyan a református egyház kérését és megadta az engedélyt az emlékoszlop áthelyezéséhez.

de csak abban az esetben, ha az emlékoszlopon lévő feliratokat a református egyház eltávolítja.

Az emlékoszlopon az egyik oldalon a magyar himnusz első sora, a másikon Kölcsey Ferenc neve és 1864. évszám, a harmadikon: „A haza mindenek előtt!”, a negyediken pedig a következő versor van bevésve:

„Hass, alkoss, gyarapíts
És a haza tényre derül!....”

Ezt a Kölcsey-szobrot Kallós Ede szobrászművész mintázta és Párisban Barbedien

Az idegek

megerőltetés, gond, bosszúság által túlságosan izgatódnak — és az idegesség árt az egészségünknek! ASPIRIN-tabletták a vérkeringés szabályozása által — gyorsan felfrissítik az idegeket, így frissek és nyugodtak leszünk és kellemesen töltjük el az estét.

minden tablet-
tán rajta van a
Bayer-kereszt!

ASPIRIN**Budapesti lapvélemény Vaida nyilatkozatáról**

Budapestről jelentik: A félhivatalos Budapesti Hírlap vezércikkben szól hozzá Vaida Sándor volt román miniszterelnök nyilatkozatához. A Budapesti Hírlap hangsúlyozza, hogy nemcsak mulasztást, hanem udvariányságot is követne el, ha nem válaszolna a kétségtelenül nagyérdemű nyilatkozatra. Vaida kijelentése szerint őszintén óhajtja, hogy a két ország között baráti viszony és szoros együttműködés jöjjön létre.

— Nyugodtan megállapítjuk — folytatja a lap válasza — hogy ezt mi is óhajtjuk, mert nézetünk szerint egy jó viszony megalapozásából és gyökeres felépítéséből (aminek lényegében különböznie kell a mostani alaptól) függ az a nyugodt jólét helyes fejlődése, amelyre úgy lelki szempontból, mint gyakorlatilag és gazdaságilag mindkét ország népének valóban szüksége volna.

Annak, hogy a két ország között gyümölcsöző gazdasági megegyezések jöjjenek létre, az adott gazdaságpolitikai feltételek szemelött tartásával, nincs semmi akadály.

műhelyében öntötték ércebe. A szobrot 1897. évben leplezték le.

A tanácsi határozat a magyarság körében érthető elkeseredést váltott ki.

CENTRAL: 7¼ és 9¼ órákor
(Reprizhelyarákkal)

CAVALCADE!

DIANA WYNARD CLIVE BROOK

SELECT: 7¼ és 9¼ órákor!

Kémpnők!

TRUDE v. MOLO, KARL LUDWIG
DIEHL, THEODOR LOOS.

Jön: Puszgőháború! Zenés vígjáték,
Lien Deyers, Heinz Rühmann.

HIREK

Politikai poion egy genfi színházban

Genfben a napokban olyasvalami történt, ami a politikai holt szezonban is szenzáció erejével hatott és erősen felkavarta a Népszövetség székhelyének egyébként nyugodt politikai vizeit. A hallatlan esemény színhelye a Comedia nevű genfi színház volt, ahol sok híres művészen kívül Oswald Marianne lép föl, akit az ország határain túl is jól ismernek és kedvelnek a szociális irányú zene-és énekdarabok kiváló interpretálása révén. A híres művésznő fellépése előtt a jegyeket már előre eladták és az érdekessége az volt a tömeges jegyvásárlásoknak, hogy nemcsak a közönség, hanem a politikai pártok, így a szociálisták, demokraták és a fasiszták valóságos ostromot intéztek a színház jegypénztára ellen, ahol alig bírták a sok pótgjegyet kiadni. A jegyvásárló politikai pártok oly módon intézték dolgukat, hogy a színház nézőtérén is csoportokban foglalhattak helyet: a legjobb földszinti helyeket a szociálisták foglalták le, akiknek élén Léon Nicole, a genji kormány elnöke, a szocialista párt vezére ült.

A nézőtér közepén a demokraták és a centrum-párt, míg a karzaton a fasiszták foglaltak helyet. Már a előadás előtt érezhető volt, hogy a „Comedia” aznap programja hangos tüntetésekbe fog fulladni, arra azonban még a legnagyobb pesszimisták sem számítottak, hogy Léon Nicole hevesége valóságos botrányt fog előidézni. A fasiszták ugyanis állandó közbeszólásokkal zavarták meg az előadást és különösen akkor kezdtek lármázni, amikor Oswald Marianne a „Kiváltvány” című dalt kezdte énekelni. A fasiszták lármája oly éktelen dühre fakasztotta Léon Nicolét, hogy felugrott a székről és ingerült hangon odaszólt a fasisztáknak, hogy fogják be a szájukat, amikor a fasiszták az elnök felszólítása után még erősebben kezdtek lármázni. Nicole felrohant a karzatra, ahol nekiugrott a leglármásabb fasiszta vezérnek s a többiek szörnyű kiáltozása közepette sajátkezüleg felpofozta. Erre az egész színházban tumultuózus jelenetre került a sor és csak hosszú tülekedés után sikerült a rendőröknek a nézőteret megtisztítani. A botránynak bíróság előtt lesz a folytatása.

Mintha a fenti esemény különös, groteszk és bizarr görbe tükrölné a mai Európának. Az örökzöld jölétben, a lac-lemani nárciszusok illatában és a konfettisaták gondtalanságában jár-dózó genfi nyárspolgárokat is megszedítette tehát már a hadakozási mámor. „Ez az embert, kultúrát pusztító baktérium, amely a fegyvergyárakat és a politikusokat futi, vajon a népszövetségi palotán keresztül, fertőzte meg a Comedia nézőtérét is?”

— **IDŐPROGNÓZIS:** Élénekbb nyugati és északnyugati szél, sok helyen eső és zivatar, esetleg hőemelkedés.

— **Mihály nagyvajda pilótának készül.** Bucarestből jelentik: Mihály nagyvajdát összel beiratják a repülőképző iskolába. A nagyvajda egyelőre csak teoretikusan tanulja a repülőgép vezetését.

— **Goga Octavian Budapest.** Budapestről jelentik: Goga Octavian volt belügyminiszter tegnap Budapestre érkezett és úgy volt, hogy ma délután Szegedre utazik, ahol megakarta tekinteni az Ember tragédiája szabadtéri előadását. Szegedi útja azonban váratlanul elmaradt, mert délelőtt táviratot kapott és Sináiba kellett utaznia. A budapesti újságíróknak Goga Octavian kijelentette, hogy az általa lefordított Ember tragédiája könyvalakban övidesen megjelenik. Madách műve különben az isz folyamán feltétlenül színre kerül Bucarestben.

— **Manoilescu Strunga Lengyelországban.** Varsóból jelentik: Manoilescu Strunga állam-titkár, Cadere varsói román követ társaságában meglátogatta Udynia kikötőjét. Az államtitkár Rapinszky főministryi miniszter kísérete útjára Beck külügyminiszter szabadságon van, azonban bankettet adott az államtitkár tiszteletére. Az államtitkár a gyümölcskivitel ügyéről tárgyalt majd a lengyelországi árvízkarosultak járára nagymennyiségű román szállót ajánlott fel.

— **Új erőd Franciaország védelmére.** Párisból jelentik: A hivatalos lapban megjelent annak a ekrétumnak a szövege, amellyel a köztársasági elnök, a hadügyminiszterrel egyetértésben, Franciaország északi részén új erődösorozat felépítését határozta el. Az új erőd kiindulási központja Doubeuge, amelynek átépítéséhez és modernizálásához már legközelebb hozzákezdnek. Az új erőd a központot alkotja annak az erődösorozatnak, amely Valenciennesből Combraicn keresztül egészen Ayennesig húzódik.

— **AZ ARADI KÖZLÖNY LEGKÖZELEBBI SZÁMA** a szerdai Nagyböldögasszony ünnep miatt pénteken reggel a szokott időben jelenik meg.

— **Romanowszky lesz a bucaresti-i szovjetkövet.** Bucarestből jelentik: Hivatalos helyen elfogadták Romanowszkyt, a szovjet által delegált követet. A szovjetkövet szeptember nyolcadikán érkezik a fővárosba, közvetlenül Titulescu Genfből való hazaérkezése után és ekkor történik meg a megbízólevél ünnepélyes formában való átadása is.

— **Kommentárok Gömbös varsói útjához.** Párisból jelentik: Az Echo de Paris Gömbös Gyula magyar miniszterelnök küszöbön álló varsói útjával foglalkozik és abban egy politikai átló előkészítését látja. Ez az átló Európa délkeleti részéről északkelet felé vezet. Rómából, Bécsen és Budapestten át Varsó felé. Berlin ehhez a rendszerhez minden ponton csatlakozhatik, kivéve az osztrák kérdést, amelyben szembetalálja magát Olaszországgal. Mindebből a francia lap az alábbi következtetést vonja le: 1. Bécs ugylátszik Európa újárpontja. 2. Franciaország a jövőben nem tűrheti tovább azt a tartózkodó politikát, amit a múlt években követett.

— **Előkelő vendéget vár a hónapban Moneasa-fürdő.** Dr. Continescu egészségügyi miniszter látogat el a szépfekvésű fürdőhelyre. A miniszter augusztus huszadikára jelezte érkezését és a fürdő igazgatósága már most minden előkészületet megtett az előkelő vendég méltó fogadtatására. Ez alkalommal dönt a miniszter abban a tervben, amit egy bucaresti-i orvos, dr. Stenner vetett fel. Dr. Stenner a moneasai Hidroterapia intézményét akarja újból felállítani és maga az egészségügyminiszter dönt a terv megvalósításáról.

— **Az uszó Európa-bajnokság eredményei.** Magdeburgból jelentik: Az uszó Európa-bajnokságok keddi eredményei a következők: Müügrás: 1. Esse (német). 2. Mackhaum (német). 3. Seiker (cseh). A négyszer 200 méteres gyorsuszó staféta előfutamaiban a magyar csapat a legjobb időt uszta ki az előfutamok összes résztvevői között és a döntőbe került.

— **Bányakatasztrófa — nyolc halott.** Párisból jelentik: Az Elzászlotharingiában levő Ensisheimban, az ottani Szent Teréz kálium-bányában délután bányalégrobbanás történt, amely be-döntötte a falakat és maga alá temetett 11 bányász. Háromnak súlyos sebesülése ellenére is sikerült elérni a tárna kijáratát, de a másik 8 munkás a romok alá került és életét veszítette.

— **Óriási érdeklődés nyilvánult meg a Központi Bank és Menetjegylroda augusztus 21-iki Budapest-bécsi társasutazása iránt.** A Központi Bank és Menetjegylroda az érdeklődésre való tekintettel meghosszabbította a kollektív utlevéllel utazni kívánók jelentkezési határidejét augusztus 15. csütörtök estéről, péntek estig. Akik egyéni utlevéllel vesznek részt az utazáson, vasárnap délig jelentkezhetnek Sándor Ferenc (Európa) menetjegylrodájában. A Központi Bank hangsúlyozottan közli, hogy az utazáshoz minden szükséges engedély birtokukban van és ezért a vonat augusztus 21-én feltétlenül elindul. A vonat kilenc órákor reggel indul és 14-45-kor érkezik Budapestre. Az Aradi Közlöny utazási osztálya ezúton közli, hogy azok, akik a 11-ére hirdetett utazásra jelentkeztek és irataikat itthagyták, pénteken délután hat óráig jelentsek be, hogy a 21-iki utazáson részt kívának-e venni, vagy sem. Akik a társasutazáson nem vesznek részt, azok pénteken délutánig feltétlenül vegyék át irataikat és a befizetett összeget utazási osztályunknál.

Drámai részletek Byrd megmentéséről

Newyorkból jelentik: A newyorki lapokhoz megérkeztek azok a jelentések, amelyek Byrd megmentésének érdekes részleteit tartalmazzák. A jelentések vázolják azokat a nehézségeket, amelyekkel a segítőexpedíciónak küzdenie kellett. A Thomson vezetésével elindult segítőexpedíció, amikor már túlhaladt százötven mérföldnyi úton, minden magaslati helyre felkapatkodott, hogy széttekintsen a környéken. Váratlanul egészen közel látták Byrd admirálist, aki hókunyhója tetején állt és kezeivel intett megmentői felé. Byrd csontig le volt soványodva és látszott rajta a rettenetes kimerültség. Azonban Byrd, aki nagyon büszke, minden erejével leplezni akarta energiájának készülő összeomlását, nevetett és jókedvet tettett. Az expedíció nagy erőfeszítéssel tette meg az utat a főtábor felé.

— **Alfonz Bourbon herceg a Béldi grófok erdélyi birtokán.** Mint az Aradi Közlöny már jelentette, Alfonz Bourbon herceg, a spanyol exkirály unokaöccse az elmúlt este a Rivieráról Bucarestbe érkezett. A spanyol főherceg Bucarestből a Béldi grófok erdélyi birtokán rendezendő vadászatokon vesz részt Puerto gróf és De Villana márki kíséretében. A vadászatok augusztus hó végéig tartanak.

— **Nagyszabású szüreti mulatságot rendez a Segai Polgári Kör népházépítő bizottsága.** A Lajos névnapal egybekötött mulatság her elsején lesz megtartva és a rendezőség már most serényen tevékenykedik az estély sikere érdekében.

— **Az Egyesült-Államok repülőflottája.** Washingtonból jelentik: A tengerészeti miniszter tegnap írta alá a repülőgép gyárakkal azt a megállapodást, amely 2100 új repülőgép építésére ad felhatalmazást a gyáraknak. Az Egyesült-Államok hadiflottája ezer repülőgép felett rendelkezik, ezek között azonban csak négyszáz felel meg a követelményeknek.

Egyénileg adóztatják meg a közös ingatlannal bíró háztulajdonosokat

Az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusának, valamint a bucaresti-i Camera Sindicala-nak közbenjárására a pénzügyminiszterium körrendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, azzal az utasítással, hogy az ugynevezett supracota adó megállapításakor azokban az esetekben, amikor több háztulajdonos osztatlan közösségben bírja az ingatlant, mindegyik tulajdonos hányadának jövedelme után egyénileg állapítsák meg a „supracota adó”. A jövőben megszűnik tehát az a rendszer, hogy a közös ingatlan teljes jövedelmének arányában adóztatják meg a tulajdonosok mindegyikét. A „supracota” csupán az egyéni összjövedelmet terheli, tehát nem számítható az egész ingatlan jövedelme után, amikor az adózó a kérdéses ingatlanok csak résztulajdonosa.

A fentiekkel kapcsolatosan az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusa értesíti tagjait, hogy az 1934 áprilisi 1-i adómódosítási törvény szerint a részvénytársaságok, valamint kereskedelmi és ipari vállalatok tulajdonát képező ingatlanok jövedelme nem esik a supracota adó alá, mert ezzel csupán fizikai személyek jövedelmeit és oly erkölcsi személyeket adóztatják meg, akiknek jövedelme nem esik tőkekamat adó alá. A részvénytársaságok tőkéje külön meg van adóztatva, tehát ezen társaságok oly adót is fizetnek, melyet fizikai személy nem fizet, ha tehát a supracotával ezen társaságok ingatlanainak jövedelmét, amely csak képzelt és nem reális jövedelem, szintén megadóztatnák, ugy ez az adó törvénytelen helyzetet teremtene. A törvény ezen intézkedése ellenére a pénzügyminiszter oly értelmű rendeletet adott ki, hogy az említett ingatlanok képzelt jövedelme is adó alá esik. A helytelen és a törvény szellemével és szövegével ellentétes rendelkezés visszavonása érdekében úgy az aradi, mint a többi városok háztulajdonosainak szindikátusai, valamint a kereskedelmi és iparkamarák memorandumot intéztek a pénzügyminiszterhez.

A fenti két ügyre vonatkozó bővebb felvilágosításokkal a háztulajdonosok szindikátusának titkársága (Str. Eminescu 28) a délelőtti órákban tagjainak rendelkezésére áll.

— **Influenza, spanyoljárvány, torokgyulladás,** az orr és garat elnyálkásodása, a nandolák megbetegedése, valamint izületi bajok vagy tüdőcsucsuhurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által gyakran és alaposan kitisztíttassanak.

**LEGSZEBBEN
MOS
VASAL
FÉNYEZ
BUTTINGER TERÉZ** 3087
gőzmosódája Arad,
Str. Consistoriului 35

— **Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

ANGEL: Piata Catedrala,
KESZTENBAUM: Str. Ghiba Birta,
OMESCU: Bulev Regina Maria.

— **CSÜTÖRTÖKÖN az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

RÉNYI: Bulevardul Regina Maria,
KAIN: Piata Avram Iancu,
NIEDERMAYER: Piata Snt. Sava.

Tömegszerencsétlenség egy székely községben. Tegnap délután Árapatak község népe Covasan Áron gazdálkodó temetésére sereglett össze. A koporsót vivő emberek már a ház elé értek, mikor a gyászólok kocsit két első lóva megijedt és a gyepelt elszakítva a gyantatlan tömeg hátába rohant. A megvadult állatok, mint a golyó a bábokat, verték szét az embereket, majd megbotolva a gyászólok közé zuhantak. Csakhamar kétségbeesett jajveszékeltés töltötte be az udvart. A község bírása autóbust hozatott Sepsiszentgyörgyről és 9 sebesültet beszállított a kórházba. A sebesültek között legszerencsétlenebbül járt Dénes Eszti 5 éves leánya bordatöréssel és súlyos belső sérülésekkel. A többi sebesültek: Dénes János, Dénes Jánosné fején és arcán. Gaspör Mihályné a vállán, Lánga Andrásné szintén fején sérült meg. Simon Iloné hátgerinc törést szenvedett, Dénes Sándornénak a lába tört el és súlyosabb sérülés is érte.

Meghalt egy gyermek, anyja karjaiban. Brailából jelentik: Megdőböntő jelenet játszódott le Braila főuccáján. Mira Mircea nevű 11 hónapos gyermeket anyja orvoshoz vitte, mert a gyermek nem jól érezte magát. Az orvos megvizsgálta, majd injekciót adott neki, orvosságot írt fel, a patikába utasította az anyát. Amikor a nő gyermekével a karján a főtéren a patika felé közeledett, megakart csókolni gyermeke arcát, ekkor látta, hogy a gyermekben már nincs élet. Az anyja a villamos alá akarta vetni magát, azonban a járó-kelők megakadályozták. A különös haláleset ügyében a rendőrség vizsgálatot indított.

A magyarországi kereskedők országos gyűlésén is a kereskedelem szabadságát sürgetik. Tegnap Miskolcon országos kereskedő gyűlés volt, amelyen a kormányt Miskolc város főispánja képviselte, de megjelentek ott a közigazgatási és nemzetgazdasági hivatalok összes vezetői is. Magyar Bertalan az országos kereskedő egyesület elnöke rámutatott arra, hogy a kereskedelem sok sérelmet szenved, igen nagyok az adók és nincs egyenlő elbánás. Balkányi Kálmán az Omke igazgatója, a monopóliumos és protekciós irányzat ellen beszélt. A többi felszólalók kifogásolták, hogy az Ausztriába szállítandó 12 ezer vagon gabonából a vidéki terménykereskedők csak néhány száz vaggont exportálhatnak. Bodrogyi József dr. kimutatta, hogy huszonegy-féle egyenesadóval terhelik a cégeket és nyolcvanhat-féle címen tartják nyilván a behajtandó illetékeket. Az országos gyűlés az összes sérelmek megszüntetése érdekében feliratot küld a kormányhoz.

Kiterjesztik az adóbonok fizetőképességét. Timisoaráról jelentik: A fővárosból érkezett hírek szerint a pénzügyminisztérium érintkezésbe lépett az amortizációs pénztárral az adóbonok fizetőképességének kiterjesztése tárgyában. A tárgyalások eredményeképpen a minisztérium elrendelte, hogy az adóbonokat az 1934. április 1-ig esedékes és hátralékos adók kiegyenlítésére is el kell fogadni. Az örökösödési adók eddig abban az esetben voltak adóbonnal fizethetők, ha a hagyatéki eljárást 1929. július 1. előtt nyitották meg. Az új rendelet szerint azok az örökösödési adók fizethetők adóbonokkal, amelyeket 1930. július 1-ig megnyitott hagyatékokra vetettek ki. A hír hatása alatt, annak ellenére, hogy hivatalos megerősítés nem érkezett, az adóbonok árfolyama 25 százalékról hirtelen 40 százalékra szökkent fel.

Levegőbe repült francia-Marokkó legnagyobb lőszerraktára. Casablancából jelentik: A hét-főre virradó éjszaka levegőbe repült a Francia-Marokkó egyik legnagyobb lőszerraktára, amely Larache közelében fekszik. A robbanást tűz követte és a raktárak egész éjjelen át égtek. Egy-másután repültek a levegőbe az egyes lőszerkamrák és egy óra alatt körülbelül harminc robbanást lehetett hallani. A katasztrófának sok halottja van, de az áldozatok pontos száma még nem tudható, miután a várossal egyelőre csak rádió útján lehet érintkezni, mert a telefon és táviró vezetékek oszlopait a légnyomás ereje kidöntötte.

Szivacs

iskolai, ipari és gyógyászati célokra, minden nagyságban az aradi raktár kapható. Friedmann Dezső Arad Str. Bratianu 16, Telefon 585. 3270

Megérkezett Rin-Tin-Tin, a beszélő csodakutya. Exotikus vendége van Aradnak. Székely István aradi artista-ügynökség nagy áldozatok árán lekötötte néhány napra az aradi Uránia-moziban Rin-Tin-Tin csodakutyát, amelyet a közönség már jól ismer különböző filmekről. Most alkalma van az aradi publikumnak személyesen megismerkedni ezzel a csodaállattal, amelyik számmal, olvas és elsőrendű zeneértő.

Szeptemberben Párisban fontos értekezletre gyűlnek össze az aranyalapon álló államok megbízottai. Párisból Bucurestibe érkezett jelentés szerint szeptemberben Párisba gyűlnek össze azoknak az államoknak képviselői, akik most is kitartanak az aranyalap mellett. Az értekezletet aktuálisá teszi az, hogy az Északamerikai Egyesült-Államok kiméltlen harcot indítottak a nagy aranyfedeztetű valuták, különösen a francia frank és az aranyalapon álló államok gazdasági érdekei ellen. Nehogy a differenciák teljesen megbolygassák az egyetértést az államok között és még nehezebbé tegyék a világ pénzügyi helyzetét, sürgősen összehívták az arany mellett állástfoglaló államok jegybankjainak reprezentánsait.

Rabló-ijesztő harangok

Párisból jelentik: Lorrien községben szokatlan esemény játszódott le az elmúlt éjjel. Rablók hatoltak be a templomba azért, hogy a kegszereket és egyéb értékes tárgyakat ellopják. A betörők sötétben dolgoztak, de nem tudtak kellőleg tájékozódni. A falon egy kapcsolót vettek észre és abban a hiszemben, hogy a kapcsoló a villany felgyújtására szolgál, megforgatták. Erre hirtelen megszólaltak a templom harangjai. A kapcsoló a villanyerőre működő harangokat szólaltatta meg. A tolvajok a megszólaló harangoktól annyira megijedtek, hogy elmenekültek.

A cukorrépatermelő gazdaközönységhez! Az arad-bánati Cukorrépatermelő Szövetsége ezúton értesíti a két gyár összes termelőit, hogy a kereskedelmi és ipariügyi minisztérium leiratban értesítette a Cukorrépatermelő Szövetségét, hogy a gyárak kötelesek a termelőknek az elmúlt évben leszállított répa után vagononként 1600 lejt augusztus hó 10-ig kifizetni. A gyárak megbízottai ez ügyben folyó hó 1-én és 14-én a termelők szövetségével beható tárgyalásokat folytattak, a fizetés teljesítésére nézve azonban megállapodásra jutni nem tudtak. A termelők szövetsége a békés megegyezés, illetve a fizetések gyors megkezdésének reményében elfogadta a gyárak ama kívánságát, hogy az ügy végleges békés rendezésére folyó évi augusztus hó 25-én még egy tárgyalásra ül össze a gyárak képviselőivel, azzal a kikötéssel azonban, hogy amennyiben a gyárakkal a fizetések teljesítésére nézve ez alkalommal sem tudna megállapodni, úgy a minisztérium döntésének veti alá a termelők érme rendkívül fontos és immár nem vitás ügyét. A folyó hó 25-iki tárgyalás eredményéről a termelők szövetsége a lapok útján fogja a cukorrépatermelő gazdaközönöséget értesíteni.

Halálozás: Nemes István nyugdíjazott tisztviselő hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 15-én délután 3 órakor lesz a Str. Corneli Popescu 30-32. sz. alatti gyászszobából. Halálát kiterjedt rokonsága gyászolja.

Az 1935. évi sajtókatalógus összeállítási munkálatai már megkezdődtek. Azon napilapok és folyóiratok, amelyek az 1934. évi katalógusban nem szerepeltek és az 1935. évi katalógusban ismertetést kívánnak, haladéktalanul küldjék be a lapra vonatkozó adatokat, előzetési és hirdetési tarifákat a lap egy mutatószámával együtt a katalógus szerkesztőségéhez Rudolf Mosse S. A. Bul. Bratianu No. 22. Bucuresti. I. A katalógus szerkesztőségi részébe való felvétel díjmentes.

Orvosi hír. Dr. Frint orvos úrból rendel Gojdu 11. alatt. Telefon 486.

Barátságos mérkőzések szordán délután a Gloria-pályán. A szerdai ünnepnapot az aradi csapatok barátságos mérkőzések lebonyolítására használták fel és két érdekes barátságos meccs is lesz a Gloria CFR. sporttelepén. Fél 5 órakor az SGA csapata mérkőzik az Olimpia PTT együttesével, 6 órakor pedig a Gloria-CFR és a CAA csapatok össze. Mindkét meccs iránt igen nagy az érdeklődés.

Jól sikerült aratóünnepet rendeztek vasárnap Aradon-noun. Az aratóünnepet Dietrich Albert segédlelkész kezdeményezésére az aradul-noui földművesek egylete rendezte meg a hagyomány-szerű jellegzetes népszokásokkal. Ez alkalommal szenteltek be az egyet zászlóját. A szentelés ünnepségét 100 terítékes bankett követte. Maga az aratóünnepély délután kezdődött és Hartmann Ferenc elnök szavai vezették be. Utána énekek és táncok következtek, majd dr. Muth Gáspár szenátor tartott ünnepi beszédet. Schill József a „Földműves” című költeményt szavalta nagy sikerrel. Este a Jugendverein kertjében pásztor-tűz gyújtottak és itt perődött táncra a megjelent fiatalok. A nagyszerűen sikerült ünnepély a korai hajnali órákban ért véget.

Borzalmas autókatasztrófa a Bucuresti—ploesti-i országúton

Bucurestiből jelentik: Borzalmas autókatasztrófa történt az elmúlt éjszaka a bucuresti—ploesti-i országúton. Egy autó, amelyet Dumitru Dobrescu önkéntes vezetett, ki akart kerülni egy szekeret és teljes sebességgel egy utszéli fába rohant. Az autó pozdoriájává zuzódott. A baleset éppen a II. Pronir-ezred laktanyája előtt történt, az elősiető katonák csak nehezen szabadították ki az autót romcsal alól a súlyosan sérült utasokat és a közeli kórházba szállították őket.

Dumitru Dobrescu koponyaalapi törést és hátgerincsérülést kapott, kórházba szállítása után meghalt. Anyja és 14 éves huga állapota reménytelen, míg apja és fivére könnyebb sérülésekkel szabadultak a szerencsétlenségből, úgy, hogy már a mai napon el is hagyták a kórházat. Az autószerencsétlenség ügyében vizsgálat indult és megállapítást nyert, hogy az autó nyolcvan kilométeres sebességgel haladt a szerencsétlenség pillanatában.

Értesítés. Az aradi Háziipari Iskola igazgatósága az érdekeltek tudomására hozza, hogy 1934. augusztus 15-től kezdve megkezdődnek az összes osztályokba való beiratkozások. Az I. osztályba felvételnél tandíjmentes, fél-tandíjmentes és fizető növendékek, úgy bennlakók, mint kintlakók. Beiratási díj 300 lej, Beiratkozások, valamint információk és felvilágosítások mindennap az iskola irodájában reggel 8—12-ig és délután 3—6-ig nyerhetők. Az igazgatóság.

Az antialkoholista világpáholy főtemplárja Aradon. Előkelő vendégük lesz vasárnap az aradi antialkoholistáknak, ugyanis Aradra érkezik a Stockholmban székelő IOGT világpáholy főtemplárja, Olson, aki meglátogatja az aradi páholyt és a mintegy 600 tagból álló gyermekpáholyt. Olsson főtemplár vasárnap délután 2 órakor érkezik Aradra és a Virginia Hotarau-beli iskolában az aradi IOGT páholy nagy fogadtatást készít elő a magasrangú vendég részére.

Agy- és szivérelmeszesedésben szenvedőknek megbecsülhetetlen szolgáltatást tesz az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz azáltal, hogy a tápcsatorna tartalmát kiméletesen levezeti és az emésztőrendszer működését biztosan elősegíti.

A pápa az erkölcstelen mozi ellen

Rómában 6-1 jelentik: XI. Pius pápa különkihallgatáson fogadta a mozisajtó nemzetközi szövetségének képviselőit, akik előtt a pápa kifejezte azt a nagy aggodalmát, amelyet a mozi még ma is okoz neki, mert, sajnos, még mindig sok bajnak a kutyorrása. A missziók, püspökök, érsekek és biborosok által a világ minden tájékaról beküldött jelentések és beszámolók egyhangúan sajnálkozásukat fejezik ki a mozi szomorú következményei felett. A pápa hangsúlyozta annak szükségességét, hogy a mozi legyen erkölcsös és nevelő. Rámutatott arra a mozgalomra, amelyet az utóbbi időben néhány országban indítottak az erkölcsös mozi érdekében és különösen kiemelte azt a hadjáratot, amely Amerikában folyik ebben az irányban. Végül azt mondotta a pápa, hogy a nemzetközi mozisajtó-szövetség nagy érdemeket és megbecsülést szerezne magának, ha saját hatáskörében támogatná a kereszties hadjáratot az erkölcstelen mozi ellen.

A delegátusok arról biztosították a Szentatyát, hogy a szövetség minden módon arra fog törekedni, hogy elérje az Öszentsége által kívánt célt.

URANIA

Ma, szerdán 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$ órakor közkivánatra!

BAER-KARNERA

boxmeccs eredeti fólvételei és

EDDIE CANTOR.

Ragyogó kiállítás, nagy attrakciós kacagtató filmszlágere az

Aréna királya

Jön! VICTOR vagy VICTORIA és RIN-TIN-TIN, az első csodakutya.

Dusgazdag belga herceg lett egy szegény budapesti fiuból

Megtörtént tündérmese 1934-ben — Farkas Tibor csodálatos útja
a volán mellől a hercegi címig

Budapestről jelentik: Farkas Tibor nevű fiatalember Budapesten lakott a Klotild utcában, egy szomorú bérház földszinti lakásában, a mamájával. Farkas Tibor mamája egy pesti iparvállalat tisztviselője volt, kis jövedelméből iskoláztatta a fiát. A kis Tibor legjobb tanulója volt a gimnáziumnak. Amikor kérdezték tőle, milyen pályára készül, gondolkodás nélkül kivágta:

— Mérnök leszek!

Folyton rajzolt, számolt, furt, faragott otthon. Nagyon érdekelte a mérnöki tudomány s ha véletlenül nem születik történelmi időkben, nem lett volna akadály annak, hogy a gimnázium elvégzése után beiratkozzon a Műegyetemre. A történelem azonban megzavarta Farkas Tibor terveit, nem lehetett belőle műegyetemi hallgató. Talán el is kalódozott volna Budapesten... Hányan vannak, sápadt, égőszemű fiatalember, akik lecsusztak pályájukról és most csak tengenek-lengenek... Farkas Tibornak szerencséje volt balszerencséjében.

A tépelődések során, hogy mi legyen belőle, a család egyik tagjának eszébe jutott, hogy *él egy rokona Saarbrückenben*, talán az magához vehetné Tibort, esetleg vállalná is az egyetemi tanítást költségeit.

Levél ment Saarbrückenbe és postafordultával jött a válasz Saarbrückenből: csak utazzon ki gyorsan a fíu, nem lesz gondja arra, hogy miből éljen az egyetemi esztendő alatt...

Farkas Tibor megérte álmai beteljesülését, mérnök lett. De amint kezébe került a diploma, a történelem újra beleszólt a terveibe. Berlinből — ahol egyetemi évei alatt élt — *el kellett mennie*.

Hova? Budapestre nem akart visszajönni, úgy érezte, Párisban tudna érvényesülni. Már utazott is. Nem sok pénze volt, amikor leszállt a párisi pályaudvaron a vonatról.

Farkas Tibor a munkaszerzés legegyszerűbb módjához folyamodott, böngészni kezdte a lapok apróhirdetési rovatát, felvidult attól, milyen sok helyen keresnek mérnököt. Egy nap

husz vállalatnál is jelentkezett, de mindenütt elutasították.

mert mérnöki diplomája ugyan volt, de nem tudott felmutatni munkavállalási engedélyt.

Újra a lapokat kezdte böngészni a budapesti fiatalember. De már nem azt a rovatot nézte, amelyben mérnöki állásokat hirdetnek. Milyen boldog volt, mikor talált egy hirdetést: *ügyes soffőr jelentkezzék egy auteuili palotában.*

A herceg soffőrije

Farkas Tibor jelentkezett. A portástól megtudta, hogy Duc de Looz et Coswarem, a leggazdagabb belga főúr keres soffőrt. „Itt jó dolga lenne” — biztatta a portás a soffőrijelöltet. Persze Farkas Tibor nem jutott a herceg elé, csak a titkár fogadta.

— *Maga autószerelő is?* — kérdezte a titkár.

— Autószerelő? — Szomorú kis mosoly volt ekkor Farkas Tibor arcán. — *És kérem, diplomás mérnök vagyok.*

Repülőszerencsétlenség Bucuresti felett

Lezuhant repülőgépevel egy főhadnagy és kórházbaszállítás közben meghalt

Bucurestiből jelentik: Borzalmas repülőszerencsétlenség történt a piperai repülőtéren közelében. Constantin Oprisan repülőfőhadnagy, aki egyike volt a legképzettebb román pilótáknak, a repülőtérről felszállt gyakorlatozásra. Utját a főváros felé vette és valószínűleg bravuros mutatványokat akart védezeni, amikor hirtelen zuhanni kezdett. A főhadnagy gépevel egy buzaöldre zuhant. A segítségére sietők életveszélyes sérüléssel emelték ki a gép roncsai alól, mire azonban kórházba akarták szállítani, kiszenvedett.

MONESABA | Lei 115.—
valamint

BUZIASRA | tour retour

BAIA FELIX | Lei 145.—

BAIA EPISCOPUL | tour retour

Azt hitte, most már nyert ügye lesz, mingyárt ott is maradhat, felöltözhet a hercegi udvartartás egyenruhájába.

— *Mérnök!* — A titkár idegesen elcsodálkozott — *Akkor köszönjük, nem kell.*

Farkas Tibor nem szólt egy szót sem, de a titkár észrevette, hogy a fiatalember szeme hirtelen megtelt könnyel.

— *Uram, ön sir? Hát... várjon csak... mingyárt visszajövök.*

Csakugyan mingyárt visszajött és közölte Farkas Tiborral, hogy *maradhat, a herceg így rendelkezett.*

Másnap reggel az álomszerű szép hercegi autókormánykerékénél már Farkas Tibor ült. Nem az a kopott, foltos, itt-ott kicsit szakadozott ruha volt rajta, amelyben jelentkezett, elegáns soffőrdresszt kapott. A herceget nagyon érdekelte a fiatal mérnök, beszélgetni kezdett vele. Másfél óráig tartott az első beszélgetés. Farkas Tibor elmondott magáról mindent.

Az idős herceg, aki Európa egyik leggazdagabb embere, százezer holdon gazdálkodik, iparvállalatainak számát talán maga sem tudja pontosan, nyomban intézkedett, hogy

Farkas Tibor a soffőregyenruhát vesse le.

— *De ne ijedjen meg, — mondotta az öreg ur — azért itt marad, csak képzettségének megfelelő beosztásban.*

Farkas Tibor a hercegi titkár mellé került, körülbelül *a titkár titkárja lett*; de azért sokszor jutott a herceg elé, beszélhetett vele. Ezek a beszélgetések juttatták a hercegnek az eszébe, hogy Farkas Tiborral csinálni kellene valamit, okosabb, képzetlenebb annál, mint hogy a titkár titkárja legyen. Duc de Looz et Coswarem azt mondta egy napon Farkas Tibornak:

— *Maga ezután csak iparvállalataim és birtokaim dolgával foglalkozik. Maga fogja referálni nekem azoknak az ügyeit.*

Az a Farkas Tibor, aki reggelenként hol az

auteuili palotában, hol a brüsszeli palotában, hol Londonban, sorra referálta a birtokok és vállalatok ügyeit, *nagyon messze volt már attól a kopott, kicsit kiéhezett fiatalembertől, aki egy apróhirdetésre soffőrnek jelentkezett a hercegi udvarban.*

Hatalmas ruhatár, saját autó, nagy bankszámla. És ami mindennél fontosabb: jöhettek sűrűn a pénzeslevelek a klotilduccai földszintes lakásba, a mamához, aki, lám, mégsem csalódott a fiában.

Nemrégiben a herceg megbizta Farkas Tibort, hogy állítson össze részére *nagyobb európai utiprogramot.*

Farkas Tibor egyre kérte a herceget: *nézze meg Budapestet.*

Igy történt, hogy a Dunapalota előtt egy reggel megállt egy hatalmas autó, amelyből először Farkas Tibor, azután egy ősz, kétméteres óriás: a belga herceg szállt ki. Jártak a klotilduccai lakásban, megnézték Budapest szépségeit. Mielőtt tovább mentek volna, a herceg megjelent dr. Zsilvay Tibor nyugalmazott igazságügyminiszter és dr. Deményi Atadár kormányfőtanácsos ügyvéd irodájában.

— *Én ezt a fiatalembert — és Farkas Tiborra mutatott — örökbe akarom fogadni.*

Agglegény vagyok, magányosan élek, nagyon megszerettem amióta nálam van, megismertem egyéniségét, meg vagyok győződve arról, hogy kivételes pénzügyi tehetség, aki az én vállalataim hatalmas adminisztrációjában jól mozog.

Azt akarom, ha meghalok, ő örökölje minden vagyonomat.

Tudom, jó kezekben lesz nála.

Idáig a tündérmese. Most gépelik a szerződéseket, most fordítják és hitelesítik a különféle okmányokat. egyetlen formalitás van még hátra: a belga koronatanács hozzájárulása, hogy Farkas Tibor budapesti fiatalember Duc de Looz et Coswarem legyen.

Amerika katasztrofális terméseredménye

Washingtonból jelentik: A mezőgazdasági szaktanács hivatalos jelentést adott ki, amely szerint az 1934. évi búzatermés négyszáz millió bushelre becsülhető. Az elmúlt esztendőben 560 millió bushel volt az eredmény, ebben az évben a termés tehát 160 millió bushellel kevesebb. A tengeri termés nem haladja meg az 1 millió 600 bushelt. Az elmúlt évben 2 millió 300 ezer volt a terméseredmény.

LEGUJABB SPORT

Meglepetések napja Magdeburgban

Magyarország vízipólócsapata nehezen győzött

A 4-szer 200 méteres staféta első előfutámát Magyarország nyerte Gróf. Muráti, Csik és Lengyel összeállításban, 9.32.9 mp. idővel, 2. Németország 9.34.6 mp 3. Anglia. A második előfutam győztese Franciaország 9.51.6 mp. 2. Olaszország 9.52.3 mp. 3. Dánia. A hat csapat döntőbe jutott. A 100 méteres hölgy-gyorsuszást a holland Donauden kisasszony nyerte 1 perc 7.6 mp. alatt. A második helyezett szintén hollandi, míg a harmadik német. A 400 méteres gyorsuszás előfutamai értékes magyar győzelmeket hoztak. A második előfutamban első lett Lengyel (Magyarország) 5.14.3 mp. 2. Nőfike (Németország). A harmadik előfutamban győzött a francia Tarris kitiűnő 5.3.2 idővel. A negyedik előfutamban Angyal (Magyarország) életének legjobb versenyét uszva 5.13.4 alatt győzött, maga mögé utasítva az olasz csodaszórt, Costollit, aki 5.16.2 alatt ért

célba, a harmadik a nagy német favorit Reuter lett, gyenge idővel.

A magdeburgi vízipólómérkőzések mai napon csaknem óriási meglepetést hoztak. A meglepetést majdnem a favorit magyar csapat hozta, aki nehez küzdelem után győzött a jugoszláv válogatott ellen 3:1 (0:1) arányban. Nyomban a mérkőzés után gölt ér el Jugoszlávia Cigányovits révén. A gól után a bíró kiállítja a magyar Bozsyt és a jugoszlávok csupán védekezésre rendezkednek be. A félidőig nem sikerült a magyar csapatnak javítani az eredményen.

A második félidőben a jugoszlávok az időhúzással próbálják eredményüket tartani, de a magyar csapat feljavul és Németh három góljával most már biztosan győz. A további eredmények: Németország—Spanyolország 6:1 (2:1). Franciaország—Belgium 4:2 (0:1). Svédország—Csehszlovákia 6:0 (2:0).

PILISINÉ kozmetika eltünteti minden szépséghibát

ARAD, Bul. Reg. Maria
No. 15., szemben a Minorita templommal.

f. hó 19-én reggel 3/6 órakor jelentkezéseket elfogad:

kényelmes bőrüléssel autobuszokat
indít a MERA & Co. autobuszvállalat.

Sándor Iván & Co.

Indulás minimum 20 jelentkező esetén.

sorsjegyiroda.

3198

SPORT

Véglegesen elutasították a Romania óvását

Bucurestiből jelentik: A Biroul Federal hétfő esti ülésén hozta meg a nagy érdeklődéssel várt döntést a CAT-Romania ismeretes ügyében. Az ülés fél 7 órakor kezdődött és azon Davila ezredes elnökle alatt Lucescu, Savulescu őrnagy, Dumitrescu kapitány és Radu Istrati vettek részt. Közel fél 11-ig tartott a szenvedelmes vitákkal tarkított ülés, amelyen a Biroul Federal 3:2 szavazataránnyal a CAT javára döntött és leigazolta az ominózus mérkőzést. Így a CAT került a nemzeti bajnokságba, amelynek létszáma most már teljessé vált: Ripensia, Chinezul, CAT, Gloria-CFR, AMEFA, CAO, Crisana, Universitatea, Venus, Juventus, Unirea-Tricolor és CFR.

O Sepsí József 1000 leje. Az aradi Hajós Egylet Miclea dr., az aradi sportszövetség elnökének elhalálozása alkalmával, 1000 lejt ajánlott fel koszorúmegváltás címén azon sportembernek, aki sportolása közben önhibáján kívül sérül meg. Sepsí József, az aradi Hakoah ismert játékosa, a bécsi Hakoah elleni mérkőzésen megsérült és így ő kapta a Hajós Egylet által felajánlott 1000 lejt, amelyet Reismann Jenő, a Hajós Egylet pénztárosa, Salamon I. Béla dr., a Hakoah elnökének jelenlétében adott át a sérült játékosnak.

O A másodosztályú válogatott Lupeniben. Az aradkerületi másodosztályú válogatott csapat vasárnap Lupeniben meccsel a Jiul AC ellen. A csapatot Pascu György szövetségi tag kíséri.

O A Crisana rendezti Aradváros kuglizóbajnokságát. Szombaton és vasárnap este 8 órai kezdettel, a Bogdán-féle vendéglőben (Cogalniceanu-ucca) rendezi meg az agilis Crisana sportegylet Aradváros kuglizóbajnokságát, amely iránt az aradi tekézők körében igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

O Mayer nagy formában van. Az Unirea volt jóképességű csatára, aki a közelmúltban Bradra költözött és a Mica bányacapatban szerepelt, igen nagy formában van. Szabó János, a Gloria-CFR fedezetjátékosa, aki vasárnap kölcsönjátékosképpen szerepelt a Mica együttesében, azt mondja Mayerről, hogy nagyon jól játszott és bármely aradi elsőosztályú csapatban volna hely a számára. Trifu volt számomra a másik meglepetés. — mondja Szabó. — mert a volt Gloria-csatár, mint centerhalf játszott, igen jól. Ugy látszik senki sem proféta a saját hazájában.

O Torrance megjavította Darányi dr. kétkezes sulydobó világrekordját. Osloban megtartott atlétikai versenyen az amerikai Torrance 2668 centiméterre javította meg Darányi dr. 2667 centiméteres kétkezes sulydobó világrekordját. Torrance jobbkezével 1653 cm.-t., balal 1115 cm.-t dobott.

Olcsó és kellemes nyaralás szeptember hónapban!

Európa-pausálkurák 28-30 napig:

A Tenger barátainak sátor-táborában, Eforia	Lei	2.900-tól
Hotel Bellona, Eforia	"	7.950-tól
Carmen Sylva	"	5.600-tól
Tekirghiol-Bái	"	3.360-tól
Palace-Hotel, Constanza	"	6.000-tól
Sovata	"	4.170-től
Buzias	"	6.500-tól
Püspökföld	"	4.480-tól
Tusnad	"	5.600-tól
Vatra-Dornei	"	6.000-tól

Beiratkozások és felvilágosítások:

a Sándor (Európa hivatalos menetjegyirodában)

BULEV. REGINA MARIA 10. A megyei prefektúrával szemben. CD CONSUM-tagok készpénzzáron 6 havi részletre vehetnek részt!

La Reine des Crèmes

az eddig ismert szépség-szerek között a legsikerültebb. A korral járó ráncokat megelőzi és eltünteti.

La reine des crèmes

PARIS

A hödölök bímulata követi a szép nőt!

A jó társaságban a nők körében elismert az epidermisre jótévé szerének hírneve. „La Reine des Crèmes” (A krémek királynője) az arc bőr valóságos alapeleme és elérhetetlen összetételével megteremtette nimbuszát. Még ma próbálják ki e csodás krémet.

Miként látja az AMEFA új trénera a csapatot

Riebe Adolf nyilatkozik a vasárnapi mérkőzésről

Riebe Adolf, az AMEFA új trénera, vasárnap látta először mérkőzés keretében a keze alá került futballista-gárdát és érdeklődésünkre a mérkőzésen tapasztaltokról a következőkben számolt be:

— Franciaországban voltam legutóbb tréneri minőségben és nagy, de kellemes meglepetés volt számomra az aradi futball iskolázottsága. Lényegesen többet kaptam, mint amennyit vártam és mint azt máris megállapítottam, a játékosanyag, amellyel foglalkoznom kell, jó és ami a legfontosabb, főként fiatalok állnak rendelkezésemre, akikből lehet játékost faragni.

— A vasárnapi csapat nagy általánosságban jó benyomást gyakorolt rám, bár vannak egyes posztok, ahol feltétlenül javításra szorul az együttes. A védelem igen jó, Reinhardt és Kovács egyaránt kiváló hátvédek. Bugarin kapus csak a gólnál hibázott. A fedezetsorban Szabó játéka nagyon tetszett, passzaiból látszik, hogy képzett játékos, nála hiányzik azonban a tüdőtréning. Most ígéretet tett, hogy intenzívebb tréningbe fog és így állóképessége sem fog kívánnivalót maga után hagyni. A

két oldalhál közül ezen a mérkőzésen nekem a balfedezet Tóth tetszett jobban, de elhamarkodottság volna korai ítéletet mondani. A csatársorban a két szélső az, amelyre építeni lehet. Kovács ezen a poszton még hátvédjátéknál is jobbat produkált, Cucula is östehetség, akinek gyorsasága és energiája imponáló.

A belsők közül Magold jó technikájú játékos, de puhasága végzettszerű. Farkas is ügyes, intelligens futballista, de csapnivalóan rossz lövő, amin azonban lehet segíteni. Szinder technikus, de szintén puha, mindenesetre jobb az összekötő poszton, mint Gerold, aki még darabos. Ebből a fiatal csatárból is még lehet nagy játékos, ha szorgalmasan treniroz. A felsoroltakon kívül még néhány játékos van, akiket nem volt még alkalmam látni, részint mert sérültek, részint, mert nem voltak még tréningen, de a napokban azt hiszem valamennyien tréningen lesznek és így az őszi csapat rövidesen ki fog alakulni.

— A jövőt illetőleg jóslásokba nem bocsátkozhatom, mert nem ismerem az ellenfeleket, mindenesetre tőlem telhetően mindent el fogok követni, hogy azt a csapatot, amely ősszel a pályára lép, a lehető legjobb formára hozzam fel.

Olasz hajókkal a Földközi tengeren!

Ha nem tud dönteni nyári szabadsága ügyében: kérjen információkat azoktól, akik utaztak már a modern olasz luxus-hajókon!

VULCANIA (34.000 tonna, első és turista osztály) 28. aug.—13. szept., utirány: Genova—Cannes—Ajaccio—Nápoly—Capri—Port Said—Haifa—Rodi—Athén—Ragusa—Trieste, mindenütt kiszállásokkal. Minimál-ár 12.200.— Lei.

OCEANIA (20.000 tonna, classe unique) 30. aug.—12. szept., utirány: Trieste—Athén—Istanbul—Yalta (Krim félsziget)—Odessa—Varna—Rodi—Cattaro—Trieste, mindenütt kiszállásokkal. Minimál-ár 12.200.— Lei.

Információk, prospektusok, beiratkozások aug. 20-ig:

a WAGONS-LITS // COOK irodában

Csütörtökön Auernál özgerinc gombóccal és sonkás kocka!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Súlyos bonyodalmak és szigorú eljárás indult meg a román-magyar magánátutaló vállalatok ellen

Az egyik konkurrens iroda feljelentése alapján pattantak ki a hatalmas összegű titkos átutalások

Erdélyt és a Bánátot, különösen pedig Aradot, Timisoarát, Brasovot, Oradeát és Clujt igen közelről érintő bünyügi vizsgálóról szerzett most teljesen megbízható információkat Budapesten járt munkatársunk. Az alábbi kriminális ügyek igen sok jól szituált családra kellemetlen kihatással vannak, mert olyan cselekmények miatt folyik a magyar fővárosban az eljárás, amelyeket azelőtt büntetési következmények nélkül rendszeresen lehetett elkövetni.

Mint ismeretes, 1932. május 18. óta — amikor a devizatorvény életbelépett — fölünk is csak a Banca Nationala engedélyével lehet háromezer lej értékű felül valutát kivinni, illetve külföldre átutalni. Ennek lebonyolítása, egyszerűen elmondva, így történik: Ha X. aradi lakos, vállalkozó vagy kereskedő-cég például ezer pengővel tartozik Y. budapesti lakosnak, vagy cégnek, akkor a Banca Nationalánál igazolni kell, hogy mi az alapja a tartozásnak vagy miért akarja az ezer pengőt magyarországi üzletfelének kifizetni. Az igazolással kapcsolatban kérni kell az átutalás megengedését, amit *aprobálásnak* neveznek.

Ha a Banca Nationala bucuresti-i igazgatósága rendben találja az összes adatokat és szükségesnek tartja az átutalást, akkor megadja az engedélyt és X. ur ezután itt lefizeti az ezer pengő ellenértékét, 26 ezer lej hivatalos árat, amelynek alapján a Banca Nationala értesíti a Magyar Nemzeti Bankot arról, hogy romániai számlára fizessen ki ezer pengőt Y. budapesti lakosnak. Ugyanez az eljárás akkor is, ha valamely magyarországi lakos akar pénzt Romániába átutalni a Magyar Nemzeti Bank útján.

Mivel az országok közötti kereskedelmi és pénzügyi egyezmények hiányai miatt vagy az utóbbi időben gyakran előforduló differenciák következtében ez a hivatalos eljárás nagyon hosszadalmas, komplikált és nehézkes, azért igen sokan a magánátutalási módszert kénytelenek igénybevenni, amelynek központjai az országok fővárosaiban vannak. Több mint két éve zavartalanul folyt ez a gyakorlat és egyik állam sem vett igénybe hatalmi eszközöket annak megszüntetése végett. Habár tudtak is róla, de jóakaratosan elnézték ezt az üzleti lebonyolítást. Amióta azonban egyre ne-

hezebbé vált az országok között a kereskedelmi és pénzügyi összeköttetés fenntartása, a különböző államokban működő nemzeti bankok feladták a türelmi álláspontot és ennek következtében Budapesten már hetekkel ezelőtt bünyügi eljárások indultak azok ellen, akik más államokból a Nemzeti Bank kikapcsolásával rendszeresen kaptak pénzt.

Ezek között számos ismert erdélyi vállalat és magánszemély is szerepel. Például egy

Arad iparának reprezentatív felvonulása a bucuresti-i ipari kiállításon

A kiállítás idején országos kereskedőkongresszus lesz Bucurestiben — Értekezlet az aradi Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében ma ülésre jöttek össze Arad nagy- és kisiparának képviselői, hogy megtárgyalják azokat a feltételeket, amelyek mellett a Bucurestiben — szeptember 6. és 30. között — megrendezendő országos ipari kiállításon résztvehetnek. Az ülést Trimbitioni Traian ipari felügyelővel és Vulcu Maxim ipartestületi elnökkel egyetértésben hívta össze a kamara vezetősége. Mateescu István kamarai elnök nyitotta meg az ülést és a felszólalásokat román, illetve magyar nyelven Pacuraru Brutus főtitkár és Falus Lajos dr. titkár tolmácsolták. Az elnök mindenekelőtt arra világított rá, hogy Teodorescu mérnökkel gyakorlati ember került a miniszteri székbe. Az ipar fejlesztésének célja vezeti a bucuresti-i országos ipari kiállítás megszervezését, az ország iparának, így tehát

Arad iparának is reprezentatív felvonulással kell bizonyítást tennie arról, hogy méltó a támogatásra.

Augusztus 20-ikán lezárul a jelentkezés határideje. A vállalatok vagy a kamara útján vagy a kiállítás kormánybiztossága útján jelenthetik be jelentkezésüket. A kormánybiztosság a bucuresti-i UGIR épületében működik. Arad a nagyiparon kívül jelentős és fejlett közép- és kisipari vállalatokkal is rendelkezik, úgy, hogy ennek a városnak, ennek a vidéknek méltó módon kell képviselnie magát a kiállításon, amely jelentős anyagi eredményekkel is kecsegtet.

Mateescu István ezután felolvasta azt a levelet, amelyet báró dr. Neuman Károly intézett hoz-

timisoarai pénzembernek Budapesten élő felesége legutóbb 7000 pengőt kapott Timisoaráról ottani nagy bérházának jövedelméből. Egy brasovi nagykereskedő-cég több évtizeden át folytatott gyakorlat alapján minden hónapban számottevő összeget kapott Magyarországra exportált kelendő áruért, amelyeknek igen nagy gyógyhatásuk van.

Ilyen és ezekhez hasonló, gyakran megismétlődő magas összegű átutalások miatt, az egyik külföldi konkurrens magánátutaló iroda, üzleti féltékenység miatt feljelentette a legrégebb és legforgalmasabb átutaló irodát a budapesti valutarendőrségnél.

Ez alapon a valuta ellenőrzésével foglalkozó fórum bizalmas nyomozást folytatott és megállapította, hogy a feljelentésben foglalt adatok fedik a tényeket. Már eddig is igen sok jóhiszemű áldozata van a vizsgálónak. Ugyanis csak kevesen tudták, hogy cselekményük súlyosabb beszámítás alá esik és hogy az átutalás rájuknézve is kellemetlen kihatással lehet.

z. A levél írója ebben bejelenti, hogy a vezetése alatt álló mindkét iparvállalat részt vesz a kiállítás szervezési kiadásaiban, a Textilgyár pedig, mint kiállító is megjelenik a Parcul Carol-ban. Egyben annak a reménynek ad kifejezést, hogy az aradi iparvállalatok értékelni tudják ezt az alkalmat és minél nagyobb számban vesznek részt a kiállításon.

Trimbitioni Traian arra utalt, hogy az 1920-as bucuresti-i kiállításon ugyiszólván Arad egész ipara felvonult. Vulcu Maxim ígéretet tett arra, hogy a maga hatáskörében igyekszik propagandát kifejteni a kiállítás érdekében, Domán Sándor pedig az Aradi Kereskedelmi Testület nevében azt hangsúlyozta, hogy az ipari termékeket mindenkor a kereskedők közvetítésével hozták forgalomba, majd pedig így folytatta:

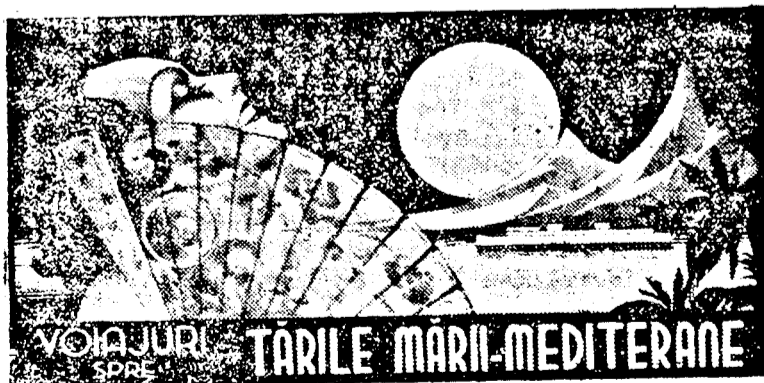
— Nekünk kereskedőknek szent meggyőződésünk, hogy gyárosnak és fogyasztónak egyformán szüksége van a kereskedő tevékenységére és azt soha nem fogja nélkülözheti a gazdasági élet. Az iparral való együttműködésünk kifejezésére pedig meg fogjuk ragadni az alkalmat, hogy mi is résztvegyünk abban a nagyszabású gazdasági manifesztációban, amelyet a bucuresti-i ipari mintavásár megrendezésével Románia ipara készít elő. Szervezetten akarunk megjelenni valamennyien Bucurestiben, egy később megállapítandó időpontban és az Aradi Kereskedelmi Testület kötelességének tekintik azt a bejelentést, hogy nem csak az aradi kereskedőket, hanem az Erdélyrészi Kereskedők Szövetségén keresztül Erdély egész kereskedelmét levigye Bucurestibe a kiállítás megtekintésére. Ezzel is bizonyítani akarjuk, hogy teljes bizalommal viseltetünk Románia ipara iránt s azt minden erőnkkel támogatni kötelességünknek tekintjük. Szükségünk van az ipar és kereskedelem együttműködésére, mert soha nem fogunk lemondani arról a kialakult gazdasági törvényről, hogy az ipar termékeit a kereskedők útján kell forgalombahozni és hisszük, hogy kereskedőre mindig szükség lesz.

Domán Sándor felszólalásában arra utalt, hogy az Aradi Kereskedelmi Testület kezdeményezésére az erdélyi kereskedők a Sfatul Negustoresc tagjaival együtt a jövő hó 20-ika körül — tehát a kiállítás időpontjában — országos kongresszust tartanak Bucurestiben.

Engel Gyula a fűszerkiskereskedők nevében bejelentette, hogy az aradi és aradmegyei fűszerkiskereskedők társas kirándulás keretében tekintik meg majd a kiállítást. Végül Mateescu István beszámolt a timisoarai minisztertanács eseményeiről. Mint ismeretes, ekkor két órán át tárgyalt Teodorescu kereskedelemügyi miniszterrel, aki felszólította, hogy Bucurestibe utazása alkalmával részletes felirabban ismertesse Arad kereskedelmének és iparának panaszait és ő azokat a lehetőség szerint orvosolni fogja. Végül Mateescu István a miniszter nevében felszólította az aradi iparvállalatokat, hogy vegyenek részt a kiállításon.

Weisz Márton arra világított rá, hogy egyes szakmák, így például a rádióalkatrész-gyárak nem

Olcso vakáció utazások a német afrikai vonal szép hajóival.

Utirány: Hamburg—Rotterdam—Antwerpen—Southampton—Lissabon—Cintra—Ceuté—Malaga—Palma de Mallorca—Valdemosa—Genua. ☐ Teljes részvételi díj **Lej 16.000.** ☐ Kirándulások az összes érintett kikötőkben tehető. Legközelebbi indulás D. „Unsambara” szeptember 1-én. D. „Tanganjika” szeptember 29-án. D. „Njassa” augusztus 11. megtelt. ☐ Egy főtől, nagyon a ánlható és olcsó Földközi tengeri utazás. ☐ Prospektus és felvilágosítás.

Hamburg—Amerika Linie képviselőtől:

Künstler Utazási és Vizumirodában Arad Bulev. Regina Maria 24. szám.

Építkezés miatt kisebb helyiségbe kényszerültem.

Helyszűke miatt az összes raktáron levő árukat minden elfogadható árban árusítom. — Használja ki az alkalmat!

MENCZER, női confectio Arad, Fischer Ellz-palota.

8310

kapják meg a szükséges nyersanyagokat külföldről és annak következtében nem vehetnek részt a kiállításán. Mateescu István bejelentette, hogy a legsürgősebben intervenidől a nyersanyagkiutalások érdekében.

A bucaresti-i kiállításra egyébként már az összes nagy aradi ipari vállalatok bejelentették részvételüket. Arad tehát megteszi kötelességét és az országos kiállításra — áldozatok árán is — képviselteti magát. Most már az illetékes tényezőknél a sor, hogy ezt az áldozatkészséget honorálják és Arad kereskedelmének és iparának égető problémáit meghallgatva, a sérelmeket a lehető legsürgősebben orvosolják.

Románia félévi állatexport-mérlege

Feltünően szaporodott szarvasmarha-kivitelünk kontingense

Most került nyilvánosságra az 1934-es év első hat hónapjának állatkiviteli kimutatása. Az adatok szerint egyes cikkekben visszaesés, más cikkekben viszont jelentős emelkedés tapasztalható. A kimutatás adatai egyébként a következők: Szarvasmarha 17.480 (1933. első felében 5951), sertés 28.044 (a múlt év első felében 69.075), friss hus 49.456 kg. (a múlt év első hat hónapjában 349.026 kg.), lovak 123 (1933. hasonló időszakában 50), juh és bárány 24.751 (1933-ban nem volt juh-export), pácolt hus (bacon) 527.576 kg. A múlt évben pácolt húst még nem exportáltunk, mert az angol piac csak ebben az esztendőben nyílt meg a romániai pácolt hus előtt.

1934. júniusában állatkivitelünk a következőképpen alakult: 3235 szarvasmarha (májusban: 4060), 4628 sertés (májusban: 5834), 17.860 bárány és juh (májusban: 5692), 101.637 kg. pácolt hus (májusban: 72.435 kg.), 672. Arad megyéből június hónapban 46 szarvasmarha és 324 sertés került kivitelre.

= Csehszlovákiával folyton tárgyalunk és időközben Jugoszláviától vásárolt búzát. Mint ismeretes, Csehszlovákia kereskedelmi és pénzügyi megbízottai az utóbbi napokban újabb kereskedelmi egyezményt kötöttek Bucarestben és megállapodtak abban, hogy az idén kevesebb gabonát, de annál több gyümölcsöt fognak nálunk vásárolni. Ez a magyarázata annak a belgrádi jelentésnek, amely szerint a csehszlovák gabonatársaságok képviselői Belgrádban most jugoszláv buza átvételéről tárgyalnak. Állítólag hatezer vagon jugoszláv búzát kötöttek le Csehszlovákia számára és ezt hat részletben, ezer vagononként exportálná Jugoszlávia. Ezenkívül kukorica átvételéről is tárgyalnak, tehát mi nem bírnak elég tengetit szállítani, vagy Csehszlovákia nem találja elég alacsonynak a mi árainkat.

Harmincezer hivatalnok ellen folyik kártérítési eljárás az állam kárai miatt

A kincstár képviselői biztosítási végrehajtást vezetnek a fellebbezők ingó és ingatlan vagyonára

A különböző közhivatalok vezetőit és az ügyosztályok főbb tisztviselőit már napok óta erősen foglalkoztatja az a pénzügyminisztériumi rendelet, amely arra figyelmezteti őket, hogy

az állam kárára történt bármilyen mulasztásból, vagy jóakaratu elnézésből, hanyagságból, felületességből származott anyagi kárt a sajátjukból kell megtéríteni mindazoknak, akik csak távoli vonatkozásban állanak is a kártelentő ügyekkel.

Különösen az államkincstár szolgálatában álló funkcionáriusokat sújtja ez a miniszteri intézkedés, amely miatt még az adók, vagy az adódifferenciák, sőt a vámkülönbözeti összegek késedelmes behajtásából keletkezett kár kifizetésére is az állam szolgálatában álló közegeket teszik felelőssé.

Tudvalevőleg már ezelőtt is szórványosan előfordultak ilyen kártérítési eljárások. Többek között az évekkor ezelőtt Sebis arad megyei községben elkövetett adósikkasztás következtében, tíz magasabbrangu pénzügyi vezető tisztviselőt vont anyagi felelősségre a pénzügyminisztérium. A sikkasztó a börtönben halt meg, közvetlen felettesét a büntetőbiróság vonta felelősségre a közpénzek eltűnése miatt, de kívülük kártérítési pert indított a kincstár képviselője több volt aradi pénzügyigazgató és szolgálati főnök ellen is, akiket egyetemlegesen 650 ezer lej megfizetésére akart kötelezni a legmagasabb pénzügyi fórum. Közülük ketten már teljesen kiestek az ügyből, mert a Bucarestben működő közigazgatási bíróságnál 22 évre visszamenőleg kimutatták, hogy mindig ugyanolyan ellenőrzési rendszer volt Sebisben, mint a sikkasztás idejében, tehát az ellenőrzés állítólagos lazasága miatt nem lehet őket felelősségre vonni. S ugyanez áll a többi aradi államkincstári főbb hivatalnokokra is, de az ő ügyük Bucarestben még nem intéződött el végérvényesen.

Egyébként az aradi közhivatalokhoz érkezett bizalmas jelentések szerint, a legfőbb számszéknel és a közigazgatási bíróságnál körülbelül harmincezer köztisztviselő ellen folyik ugyanilyen kártérítési eljárás az államot ért veszteségek miatt. Olyanok is szép szám-

mal vannak közöttük, akik jóakarattól folyton haladékot adtak azoknak, akiknek adóhátralékuk, különböző késedelemről származó differenciák és hasonló fizetési kötelezettségük volt, némelyeknek százezer lejt, de másoknak négy-öt százezer lejt is ki kellett volna fizetni már öt-hat évvel ezelőtt. A megbírságot s jogtalanságot szenvedett magánosok, vagy vállalatok természetesen felülvizsgálati kérelmeket, fellebbezéseket szoktak beadni, amelyeknek elintézése igen gyakran évekig elhúzódik. Igen sok esetben az illetékes hivatalvezető eltekintett attól, hogy a szóban lévő százezer lejt az államkincstárnál letétbe helyeztesse, mert folyton várta az ügy végleges elintézését. Többszer olyan esetről is tudnak, amikor a differenciális összeg befizetésének kötelezettsége a késedelmes elintézés miatt elévült, mert tudvalevőleg az állam ilyen természetű követeléseit öt év alatt elévülnek.

Mivel az elévült államkincstári követeléseket az érdekelteken már nem hajthatja be a pénzügyminisztérium, természetesen a saját hivatalnokait teszi anyagi felelőssé és a bucaresti-i legfelsőbb számvevőszéknel rendkívül sok ilyen ügy is folyamatban van.

Miután az állami tisztviselők ellen a legszigorúbb kártérítési eljárásokat indították meg Bucarestben, a súlyos következmények elkerülése céljából, a legilletékesebb jogi fórum felhatalmazása alapján, az állampénzügyi követelések biztosítására, — ha az ügy magasabb fórumoknál hosszabb idő óta hever, — a fizetésre kötelezett személy ingó és ingatlan vagyonára végrehajtást vezetnek és a lefoglalt objektumok mindaddig zár alatt maradnak, amíg az ügy jogerősen el nem intéződik. Ha a fellebbező javára dől el a vitás kérdés, ugy természetesen nyomban megszüntetik a zárlatot.

= Áremelésre készülnek a textilgyárak. Bucarestből jelentik: A gyapju áremelkedése miatt a gyapju-fonódák felemelték a gyapju-fonalak árát. Az osztrák fonódák különként 5 aranygarassal drágították és hír szerint a belföldi textilgyárak is emelésre készülnek.

AUG. 21-RE ENGEDÉLYEZTÉK A BUDA-PEST-BÉCSI SPORTVONAT INDULÁSÁT.

Rendezzi a Központi Bank és Menetjegyiroda

Résztvételi díj:

OT NAPI

pesti tartózkodás esetén,
visszaindulás augusztus 26-án

utlevél nélkül 1350.—
egyéni utlevéllel 1025.—

NYOLC NAPI

tartózkodásnál, visszaindulás augusztus 30-án

utlevél nélkül Budapestre 1100.—
egyéni utlevéllel Budapestre 775.—
utlevél nélkül Bécsbe — 2190.—
egyéni utlevéllel Bécsbe 1870.—

Utlevél nélküli utasok szükséges okmányai: 1. Állampolgársági bizonyítvány. 2. Személyazonossági igazolvány. 3. Férfiaknál 20—50 éves korig a Cercul de Recrutare engedélye. 4. Három darab fénykép. 5. Férjes nőknél házasságlevél és férji beleegyezés. 6. Kiskorúaknál szülői beleegyezés.

Jelentkezni lehet aug. 17-ig Sándor Ferenc (Europa) menetjegyirodájában.

Auto felszerelési tárgyak,

lámpák, órák,
irányjelzők,
dísz tárgyak

50%
engedménnyel
szerezhetőek be.

Kálmán A. Részvénytársaság, Arad

Rádió műsor

Romániai időszámítás.
SZERDA, AUGUSZTUS 15.

Bucaresti. 13: Vizálásijelentés, gramofon. 13.45: Tözsde, utána könnyű zene. 14.40—15: Könnyű zene. 19.05: Zenekari hangverseny. 20: Rádiógyetem. 20.15: Zenekari hangverseny. 21.15: Mandolin-együttes játéka. 22: Erdélyi dalok. 22.30: Szórakoztató zene. 23: Hírek. 23.30: Közvetítés a „Cina“-vendéglőből. — Budapest I. 10.15: Hírek. 11—12: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi főplébániatemplomból. 12.15—13.15: Görög katolikus istentisztelet. 13.30: „Gyöngyösbokréta“ a Stúdióban. 14.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 15.45: „Szent István intelmei“. 16.15: Bertha István szalonzenekara. 17.35: „Kopányi fiai“. 18.10: Orosz Julia énekel, zongorán kíséri Pongrácz László. 19: Dunántúli törzsenetek. 19.30: A Szekesióvárosi Zenekar hangversenyének közvetítése. 21.10: Operatételadás közvetítése a Budai Szinkorból. „Egy görbe északa“. Operett 3 felvonásban, 6 képben. 22.10: Hírek, sporteredmények. 23.45: Magyar Imre és cigányzenekara muzsikál. — Bécs. 12: Bécsi szimfónikusok. 13—15: Rádiózenekar. 18.55: Az osztrák rádió első népdaléneke-pályázata. Közvetítés Ischlből. 20.40: Schwarcz Vera szoprán dal- és áriaestje. 23.25: Wüner és Österreicher; Nestroy, daljáték három felvonásban. 24: az Alt-Starhemberg 2. számú gyalogezred zenekarának hangversenye. 1.40—2: Lemezek. — Belgrád. 12: Lemezek. 13.05: Szalonzene. 19.30: Népdallemezek. 20.30: Pinterovics Eugénia áriaestje. 23: Szalonnyegyes. 24—0.30: Tánclemezek. — Berlin. 13: Szórakoztató zene. 14.15: Német dallemezek. 15.15: Gluck-lemezek. 17: Katonazene a tropowei Spree-kertből. 19.30: Német népdalok lanton. 22: Rádiózenekar. 23.50—2: Kis rádiózenekar. — Breslau. 13: Szórakoztató zene. 17: Altheide fürdő zenekara. 22: Rádiózenekar Kulenkampff hegedűművésszel. 0.10—1.30: Tánczene. — Kassa. 9: Pozsony. 18.30: Rádiózenekar. 19.15: Müller: Az utolsó kővs, hangjelenet Benyo A. fordításában. 17.55: Magyar hírek. — Königsberg. 14.05—15.30: Könnyű lemezek. 17: Operai zenekar. 20.45: Strauss-keringők lemezeiken. 24: Tánczene Londonból. 0.25—1: Veres Lajos és cigányzenekara a budapesti Ostende-kávéházból. — Milano. 13.30—15.15: Malatesta-kamarazenekar. 14.30: Lemezek. 18.10: — Pozsony. 10.15: Nedbal: Szlovák dalok. Moyzes Sándor: A sárosi dalokból. 23.15: Magyar hírek. — Varsó. 13.05: A rádió szimfónikus zenekara dalokkal. 14.20: Könnyű zene dalokkal. 15: Manska Nina zenekara. 17: Népszerű lengyel művek. 17.30: Könnyű lemezek. 20.40: Skwarczewska Viktória lengyel dalokat énekel. 21.12: Könnyű lemezek. 21.30: Lengyel népzene. 23.15: Vidám zene. 0.05: Tánclemezek.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 16.

Bucaresti. 13: Vizálásijelentés. Gramofon. 13.45: Gramofon. 14.40—15: Gramofon. 19.05: Román népzene. 20.30: Rádiógyetem. 20.45: Előadás. 21: Verdi: „Aida“, opera. Szünetben felolvasás, előadás után hírek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 11: Felolvasások. Közben hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. 14.30: Révész László zongorázik. H. Csághy Eila énekel (zongorakísérettel). 17: „Párisból Tokióig“. 18: Csermely Gyula előbeszélése. 18.30: Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekara. 19.30: Munkásféltóra. 20: Koncz János hegedű (zongorakísérettel). 20.45: A rádió külföldi negyedórája. 21: Mocsányi László és Lakos Tibor zenehumoristák előadása. 21.45: Hírek. 22.10: Hanglemezek. 23: Időjárásjelentés. 23.05: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 0.30: Len Baker jazz-zenekarának műsora. — Bécs. 13: Lemezek. 14.10: Lemezek. 15.10: Művészlemezek. 17.10: Grünberg Tilla zongorázik. 18.50: Lemezek. 20.55: Bécsiek falun. 21.50: Tarka tízperc. 22.45: A Steiner-házaspár hegedűkettőse. 23.50: Állástalanok zenekara. — Belgrád. 12: Lemezek. 13.05: Szalonnyegyes. 19.30: Szalonnyegyes. 21: A királyi gárda szimfónikus zenekara. 23.50—0.30: Zene. — Berlin. 14.15: Brahms-lemezek. 15.15: Operalemezek. 17: Kis rádiózenekar. 20: Schubert: C-dúr zongora- és hegedűduó. 23.50: Kamarazenekar. 1—2: Szórakoztató zene. — Deutschlandsender. 14. Mozart-lemezek. 17: Zene Kölnből. 18.50: Ukrán népzene (dalok, zongora). 19.35: A 400 méteres szabadtéri férfi uszobajnokság döntője Magdeburgból. 22: Hangverseny Torinóból. 23.20: A régi és az új Bulgáriáról, dalokkal. — Kassa. 12.30: Lemezek. 13.30: Rádiózenekar. 14.30: Magyar hírek. 16.15—17.15: Lemezek. 19: Magyar műsor. 19.30: Knittl Z. operaezenes áriaestje. 19.55: Magyar hírek. — Köln. 17: Kamarazenekar. 18.15: Szoprán- és zongoraszóló. 21.10: Lautenschlager: Az igazságos Wang, hangjáték Mahler Vilmos zenéjével. 23.30: Kávéházi zene. — Lipcse. 13: Déli zene Drezdából. 14.10: Hírek énekesek lemezei. 17: Rádiózenekar. 17.15: A 21. gy. e. 3. zászlóaljának zenekara. 23: Lemezek. — Pozsony. 11.25: Magyar hírek. 13.10: Lemezek. 18.40: Lemezek. 19.05: Lemezek. 19.15: Magyar műsor. 23.45: Magyar hírek. — Róma. 13.30: Lemezek. 14.05—15.15: Szórakoztató zene. 18: Leonori hegedűművész, Lacorini szoprán és Ferracuti tenor hangversenye. 21.10: Lemezek. 21.45: Hangverseny. — Varsó. 13.10: Revüdalok lemezeiken. 14.20: Szimfónikus lemezek. 17: Könnyű zene. 18: Lemezek. 18.15: Korí szoprán és Karpacki bariton hangversenye.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

„OLLA“
a világmárka!
Egészsége érdekében óvakodjon súlyos utána: októli. Követeljen ki mondottan eredeti „OLLA“-t, mely évtizedek óta elismert és vezető minőség.

KÖNYVEK

A „Lingua Nyelvkönyvek“ sorozatában jelent meg dr. Honti Rezsőnek, a József Műegyetem olasz lektorának gyakorlati olasz nyelvtana. Ez az első eredeti magyar kézikönyv az olasz beszéd és irodalmi nyelv elsajátítására, mely nemcsak magánhasználatra, hanem tanfolyamok számára is készült. Nyelve a főgyökere, az elvont ugynevezett iskola dialektustól mentes olasz nyelv, a tiszta toszkánai kiejtés mindvégig pontosan meg van jelölve. Modern kivitelű félévazonkötésben 144 lej postán utánvétellel franko a Lepage könyvkereskedésben Cluj. Kérje a Lingua nyelvkönyvgyűjteményét.

Patter: „A kártyajáték művészete“ az általánosan érvényesnek elismert játékszabályok kézikönyve, mely a játékpéldákkal és kimerítő magyarázatokkal ellátott modern új kézikönyv az összes kommersz kártyajátékoknak. A könyv Lingua kiadásában jelent meg. Az öt részre osztott kártyakönyv önálló, külön magában is teljes füzetek következőképp vannak beosztva. I. füzet. A kontraktbridge. II. füzet. A rummy és bridge-rummy, valamint aukcion-bridge. III. Az örökszép tarokk, kaszinó, és ecarte. A IV. füzet. Az alsós és lórum. V. rész a Piquet, Preferenz, valamint a népszerű tarot, snapszert, máriást és lórumot, valamint a többi számos kommersz kártyajátékokat magyarázza. A teljes mű ára 150 lej. Az egyes részek külön is kaphatók 30 lej bolti ártan egyenként Lepagenál, Cluj. Postán utánvétellel.

Királyhegyi Pál: „Az idegen“. Királyhegyi Pálnak Az idegen című regénye a fiatalság az optimizmus, a szenvedés, a szerelem könyve. Egy fatalizmusról szól ez a könyv, aki idegen mindenütt, aki képtelen beleilleszkedni a felnőttek furcsa és érthetetlen világába. A mai fantasztikus Amerika óriási felhőkarcói közé és kis amerikai falukba viszi el az olvasót ez a könyv. A regény az Atheneum „Magyar Írók“ sorozatában jelent meg, 78 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje az összes Atheneum sorozatok jegyzékét.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szóig csupán 2 lei.** — szó 2 lei. —
Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. — Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

AZONNALI belépésre keresek komoly, intelligens, 45 év körüli, németül is beszédő urinót 3 éves fiúcska mellé. Cim: Risztor Gyuláné, Chis neu-Cris, jud. ARAD. 3307

HELYI KÉPVISELŐKET keres nagyváltalát, egyelőre magasabb jutalékkal. Magánfelelnél könnyű, aktuális akvizíció folytán tekintélyesebb és fokozódó havi jövedelem érhető el. — Részletek előnyben Ajánlatok „Fixum lehetséges“ jelizére az Aradi Közlöny kiadója kéretnek. 3234

JOBBI NOI confecciónal dolgozott, gyakorlott varrónányokat felvesszünk. Strada Marasesti 4. 3300

JOALAKU PROBAKISASSZONYT, ki varráshoz ért felvesszünk. Str. Marasesti 4. 3299

ALKALMAZOK kereskedő segédet vas-, fűszer-, csemege üzletben. Cim az Aradi Közlöny kiadója. 3281

PERFEKT szakácsné magas fizetéssel szeptember 1-re felvétetik. Cim: Bulv. Dragalina 26., I. em. 3308

Perfekt szakácsné, jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cim: Str. Crisan 8. I. em.

LAKÁS.

KIADÓ 1—2 személy részére különbejárattal butorozott szoba fürdőszobával esetleg teljes ellátással. Bul Carol 81. I. em. 3250

NÉGYSZOBAS necai urilakás földszinten parkirozott udvarral, teljesen modern, november 1-re kiadó. Str. Consistorialui No. 29. 3283

VÉTEL ÉS ELADÁS.

JOKARBAN levő polituros szakácsné keresek. Ajánlatokat: Orosz, Str. Stroiescu No. 32. 3305

Nagyobb fiúnak való bicikli eladó. — Cim az Aradi Közlöny kiadója.

KERESTETIK vasrögtörőhenger jó állapotban, alkalmi vételre. Cim: Jud. Timis-Torontal, Mánatur gazdasági felügyelőség. 3279

Üres vas- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadója.

Hirdetmény.

Altmann Ede cég felperesnek ügyében Str. Gh. Ionescu No. 3. számú ház ellen 1934. év augusztus hó 20-án ingatlan árverés lesz megtartva. Az árverés a járásbírósanon, földszint 44. sz. szobában tartatik meg, d. n. 3 órakor. Kikiáltási ár: 30.000 lei, a ház értéke 40.000 lei.

OKTATÁS.

Középiskolai tanuló (nő) nevei oktatással kapcsolt urt ellátással áll. gimnázium tanár családjánál felvétetik. Német társalgási nyelv. Cim az Aradi Közlöny kiadója.

ELLÁTÁS.

WAGNER-SZANATORIUM, Baia-Mara. — Napidíj 100—150 lei. Legsúlyosabb bőrbajok kezelése, Orvosi honorárium utólag fizetendő. 3297

KÜLÖNFÉLÉK.

Impotenciáknál azonnali diszkrét, garantált segítség „Laboratorium“ B. asov, Str. Bratiana 64. Válaszbélyegyet kérek. 3214

INGATLAN.

Eladó ház! 2 egyszobás és 1 kétszobás lakással, elköltözés miatt. — Strada Gelu 23. 3199

Nem lesz üres lakása,

ha a kiadó lakásról apróhirdetést tesz közzé az

Aradi Közlöny-ben.

Feltűnő

alkalmi ház eladások!

Piaclér közelében fölémeletes ház 1×3, 2×1 szobás lakással, parkirozott udvarral, bekapcsolható városi vízvezetékkel, 175.000 leiert.

Belvárosi gócpontján földszintes ház 12 bérleménnyel, 70.000 lej évi jövedelemmel, 330 □-ös telekkel — telekértékkel alul, 525.000 leiert.

Piaclérhez egészen közel kettős emeletes ház 17 lakással és üzlettel, 825.000 leiert.

Ezeket kívül a bel- és külvárosban bér-, magán- és üzletházak nagy választékban eladók.

Haasz-iroda, Arad, Str. Eminescu 20—22. sz. 3304

ÜZLETEK.

BERAKTAROZHATO és előlegeket is felvehető mindennemű ingóságokra csekély díjazás mellett. Str. Moise Nicoara 9-11. 3298

Konverziósadós földekre

20 holdon felüliekre hosszulejártatú kölcsönt folyósított: Kiss Lajos „Uranul“ ingatlanforgalmi irodája, városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. sz., I. emelet. 3308

Beraktározást nagyon olcsón vállal Comisario, Dacia kávéház mellett.